

Nyt fra EU-statsstøtteren 2018

Preben Pettersson, statsstøttechef, Erhvervsministeriet

Rass Holdgaard, partner, advokat, Kammeradvokaten

Dansk Forening for Europaret og Dansk forening for Statsstøtteren, 9. oktober 2018

Program

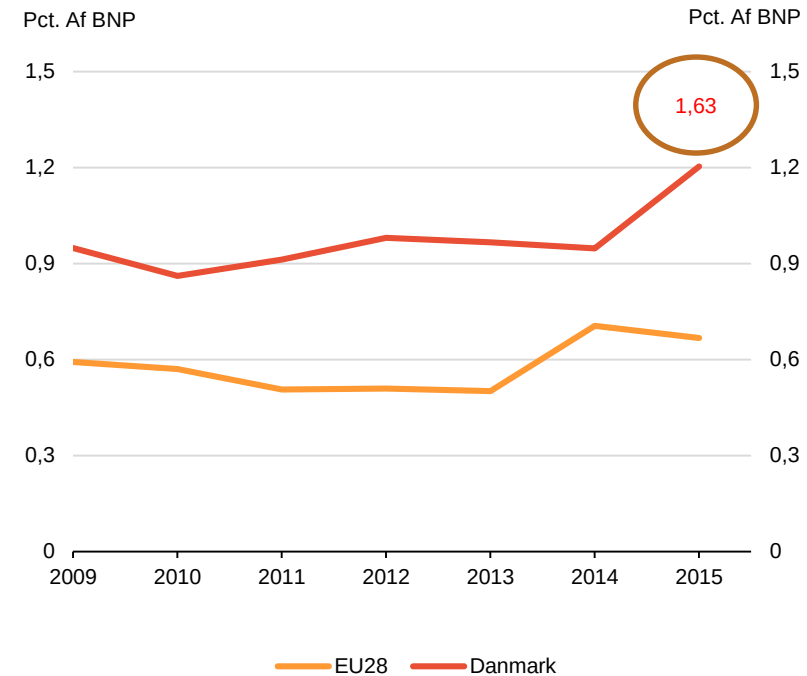
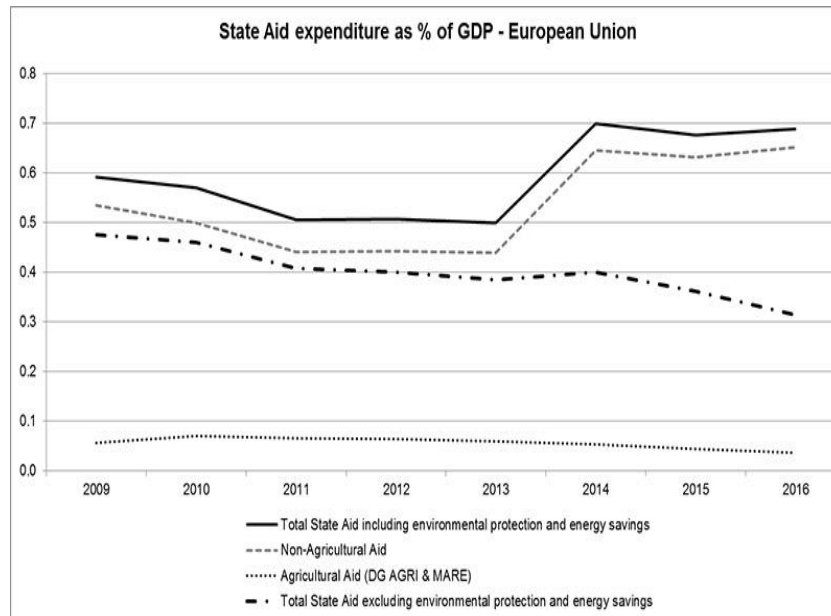
14.30-15.00:	Registrering og kaffe
15.00-15.05:	Velkommen v/ Ulla Neergard, formand for Dansk Forening for Europaret
15.05-15.50:	Statsstøttepolitik – seneste nyt fra Bruxelles v/statsstøttechef Preben Sandberg Petterson, Erhvervsministeriet
15.50-16.20:	Praksis del 1: EU-domstolenes og Kommissionens nyere statsstøttepraksis v /advokat Rass Holdgaard, Kammeradvokaten
16.20-16.45:	Kaffepause
16.45-17.45:	Praksis del 2: EU-domstolenes og Kommissionens nyere statsstøttepraksis v/advokat Rass Holdgaard, Kammeradvokaten
17.45-18.00:	Spørgsmål og afrunding
18.00-19.00:	Let servering

Overblik

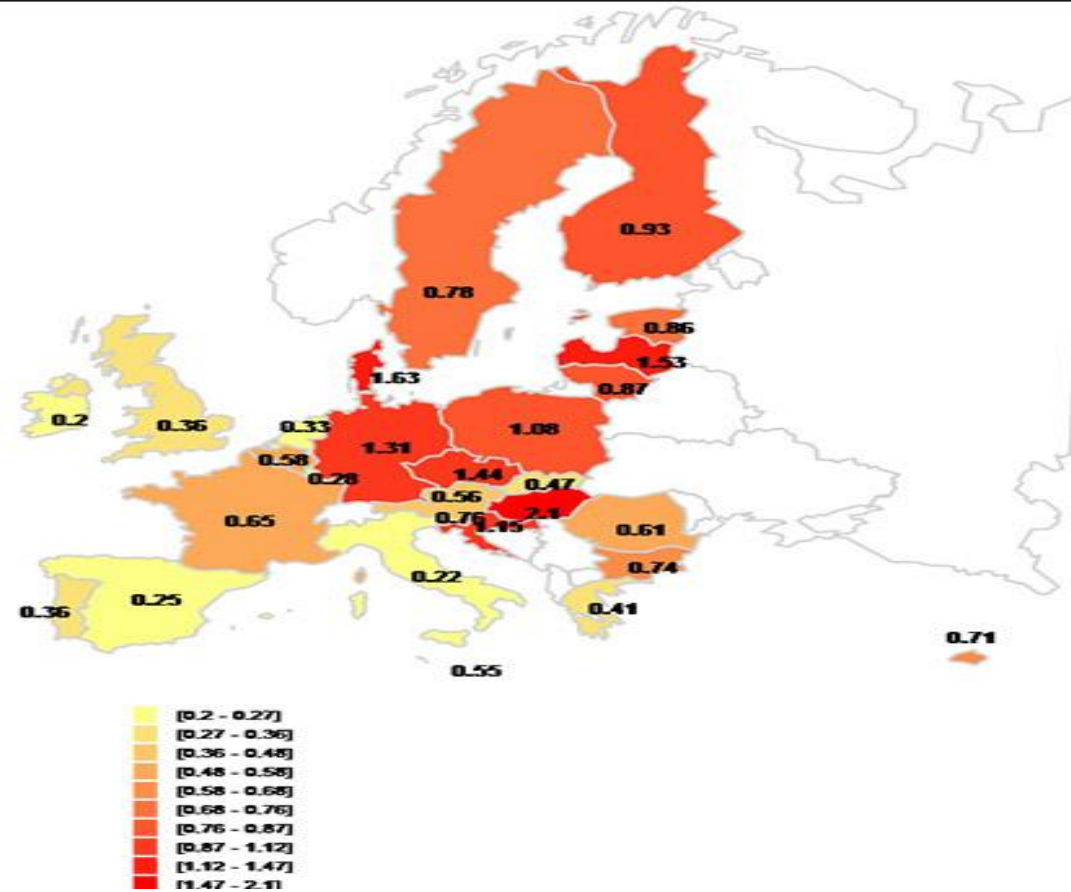
STATSSTØTTEPOLITIK SENESTE NYT FRA BRUXELLES HOT TOPICS PÅ DAGSORDENEN

TREND: STATSSTØTTEN ER STAGNERENDE I EU – MEN STIGENDE I DANMARK

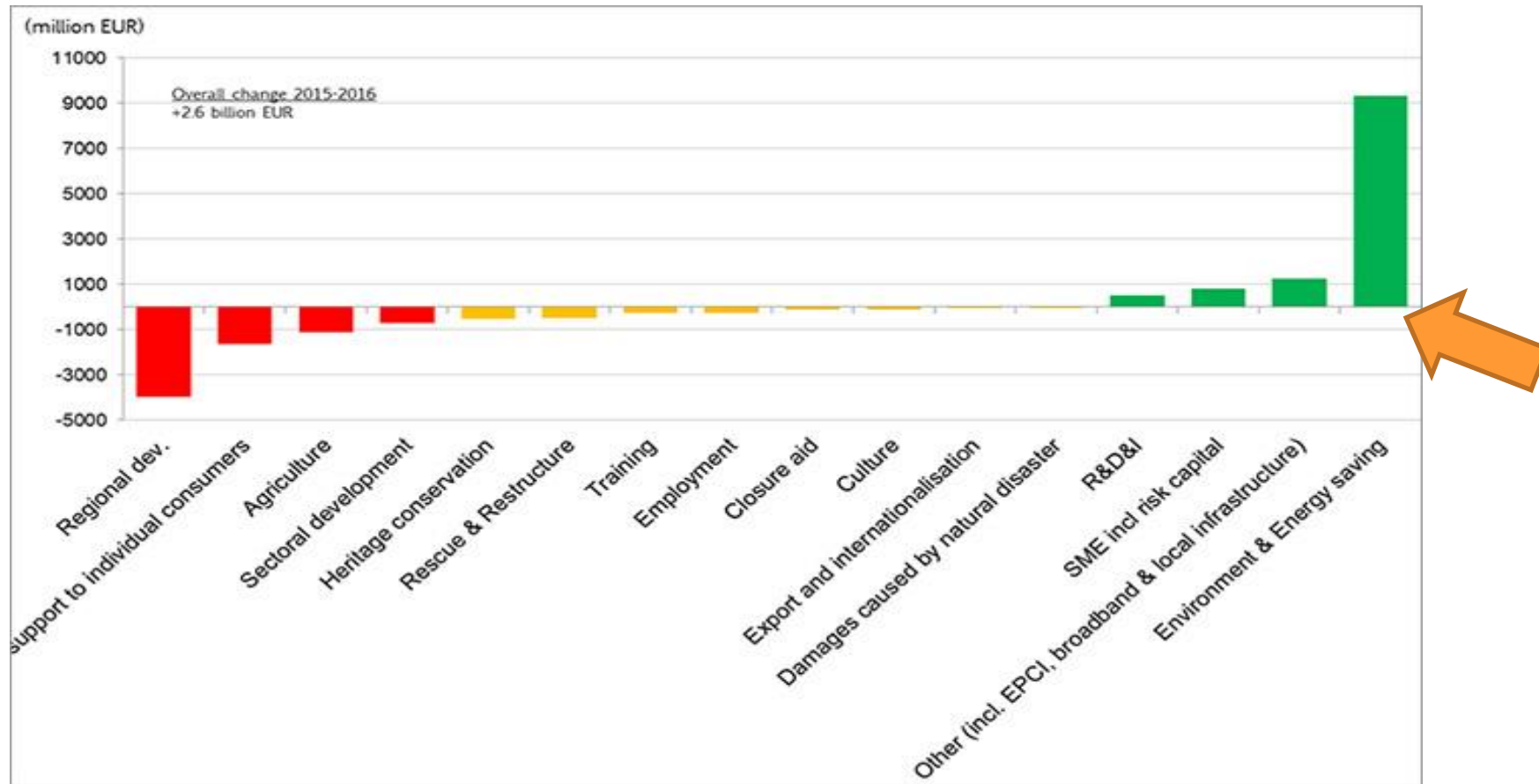

DANMARK ER BLANDT DE MEDLEMSSTATER DER YDER MEST STØTTE

Total State aid expenditure as % of GDP in 2016, less railways

HVAD YDES STØTTEN TIL I EU?

HVAD YDES STØTTEN TIL - DK?

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Total State aid, less railways	2194,1	2094,0	2260,4	2482,2	2492,7	2511,4	3359,6	4530,5
(1) Non-Agricultural Aid	2068,3	2000,5	2171,0	2395,9	2406,1	2366,0	3279,4	4435,6
of which (by objective)								
<i>Closure aid</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Compensation of damages caused by natural disaster</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Culture	34,9	37,4	39,1	37,7	47,6	42,7	60,2	64,8
Employment	1242,3	1301,0	1405,2	1336,9	1330,4	1155,8	1016,3	946,8
<u>Environmental protection incl Energy saving</u>	<u>485,0</u>	<u>307,4</u>	<u>337,9</u>	<u>573,1</u>	<u>553,0</u>	<u>680,5</u>	<u>1646,4</u>	<u>2818,8</u>
<i>Heritage conservation</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Promotion of export and internationalization</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Regional development	0,2	0,0	0,8	0,0	0,0	0,1	14,9	14,9
<i>Rescue & Restructure</i>	4,4	4,5	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Research and development incl Innovation	144,2	199,0	231,5	207,3	230,1	204,3	225,0	255,9
Sectoral development	141,9	141,4	142,2	230,3	235,5	192,9	211,4	235,5
<u>SME incl risk capital</u>	<u>6,1</u>	<u>0,7</u>	<u>3,2</u>	<u>1,6</u>	<u>4,9</u>	<u>33,0</u>	<u>38,0</u>	<u>34,4</u>
<i>Social support to individual consumers</i>	0,3	1,6	2,0	2,6	2,2	0,0	0,0	0,0
Training	9,0	7,5	9,3	6,5	2,5	2,4	10,3	3,3
<i>Other</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	54,1	56,9	61,3
of which (by aid instrument)								
Equity participation	0,0	8,9	10,2	9,6	12,2	15,4	13,0	15,9
Grant	1910,6	1829,0	2015,4	2112,5	2117,2	2085,7	2144,7	2066,4
<i>Guarantee</i>	0,8	0,3	0,8	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Soft loan	4,6	10,8	9,9	17,9	16,1	17,7	18,4	19,3
<i>Tax deferral</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Tax exemption	152,3	151,4	134,7	255,9	260,6	247,2	1091,8	2302,5
<i>Other</i>	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	11,5	31,5

STATSSTØTTEREFORM 2012-2016

- 37 retsakter revideret med det formål at:
 - Decentralisere statsstøtte kontrollen
 - Øget selvregulering hos medlemsstaterne
 - Kommissionens fokus på de sager, der har den største indvirkning på det indre marked
- Begrebsafklaring
 - Meddelelse om statsstøttebegrebet (MEIP, økonomisk aktivitet, overførsel af statsmidler, infrastruktur, samhandelspåvirkning)
- Gruppefritagelsesforordningen
 - Nye støttekategorier og højere støttelofter
 - Selvforvaltning på grundlag af kodificerede regler
- Kommissionens forenelighedsvurdering
 - Fælles kriterier: Fokus på incitament, markedsfejl, nødvendighed og effekt på marked.
 - Retningslinjer/rammebestemmelser på en række områder – horisontalt fokus
 - Mere solide markedsdata i de større sager.

NYE KONTROL MULIGHEDER – DET NYE SORT

Gennemsigthed - Statsstøttereaster per 1. juli 2016

- Individuel støttetildeling over 500.000 EUR
- Online offentlig tilgængelig nationalt register
- Oplysninger om støtteordningen samt støttemodtager
- Konkurrentkontrol
- ERST

Evaluerer af store ordninger

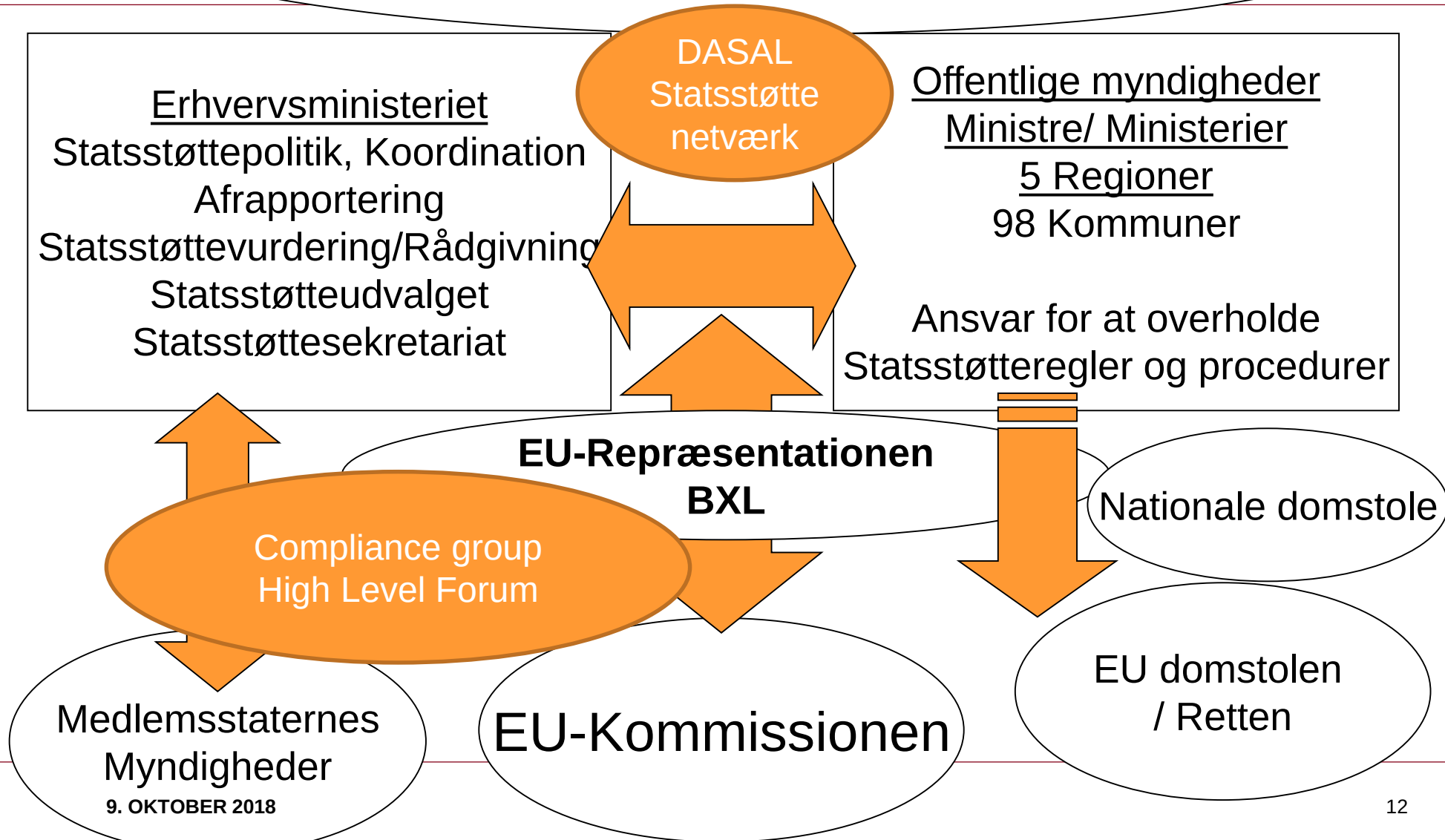
- Gennemsnitligt årligt budget over €150 m. for visse støttetyper: (Kommissionens meddelelse om evaluering af 28.5.2014 SWD(2014) 179)
- Regional støtte (U: driftsstøtte)
- SMV-støtte
- FUI-støtte, Støtte til miljøbeskyttelse (U: reduktioner i miljøskatter under Direktiv 2003/96/EC), Støtte til bredbåndsinfrastruktur

Evalueringsplanen anmeldes til Kommissionen senest 20 arbejdsdage efter ordningens ikrafttræden. (undtagelse 6 mdr. efter ikrafttræden med mulighed for forlængelse)

DEN PRAKTISKE BETYDNING AF STATSSTØTTEREFORMEN – DECENTRALISERING AF KOMPETENCE TIL NATIONALE MYNDIGHEDER

- Ansvar hos Staten, regionerne og **kommunerne**, offentlige virksomheder + rådgivere
- Decentralisering – GBER 90 % + deminimis forordningen
- Selvkontrol og selvangivelse i medlemsstater – kræver viden og netværk
- Kommissionen vil fokusere på store konkurrenceforvridende EU sager
- Øget netværkssamarbejde i EU om fortolkning, effektive procedurer og håndhævelse
- EU-Compliance Group – State aid wiki ECN-T digitalt netværk – Best Practice
- Transparens – WEB-Register – markeds/konkurrent kontrol 1. juli 2016 – støtte på over 500.000 EUR

Realøkonomien
Virksomheder – Advokater – Akademiske verden
Erhvervsorganisationer – fagbevægelsen - lobbyister

Den danske tilgang til statsstøtte

Velfungerende markeder

Nedbringe statsstøtten

**Horisontal støtte, fokus på markedsfejl
og nødvendighed**

National Statsstøtte Koordination

Forhåndsvurdering - Pre-assessment

Netværksamarbejde i EU og DK

REVISED CODE OF BEST PRACTICES
FOR THE CONDUCT OF STATE AID
CONTROL PROCEDURES
C(2018) 4412 AF 16. JULI 2018

HVAD HANDLER KOMMISSIONENS BEST PRACTICE CODE OM?

- Vejledning om den typiske daglige praktiske håndtering af statsstøttesager og samarbejdet
- Øge brugervenlighed – men kan den yderligere forbedres.
- Ikke FORMELLE procedureregler eller materielle regler eller ændring i regelsæt
- Partnerskabssamarbejde mellem Kommissionen og medlemsstaternes myndigheder

- Prænotifikation
 - Fortrolig kontakt før formel notifikation
 - Anvendelse: Når MS finder det nødvendigt, ny praksis, kompleksitet, EU relevans
 - Timing – så tidligt som muligt – gerne udkast til notifikation – 6 måneder hvis....
 - Indhold: Oplysninger, uformel statsstøtteretlig samtale, forhåndsvurdering og bud på procedure – støttemodtageren kan involveres.
 - Mulighed for Comfort letter eller skriftligt svar med spørgsmål
- Sagsportefølgetilgangen – MS informerer kommissionen om prioritering af sager og ønsker til timing.
- Gensidig aftalt planlægning – aftale mellem Kommissionen og MS om statsstøtte portefølge m. oplysninger og timing – konkret sag, notifikation / formel undersøgelse

- Notificerede foranstaltninger
 - Processen starter så notifikationen modtages
 - Anmodning om oplysninger efter 4 uger – vigtigt at svare fyldestgørende inden deadline
 - Kan blive tale om flere spørgsmål
 - Udsættelse – forlængelse af sagsforløb / undersøgelse – vigtigt at reagere
 - Ved ikke reaktion vil Kommissionen skrive at Notifikationen betragtes som tilbagetrukket
 - Proces kan suspenderes og udsættes efter aftale
 - Kontakt om status og involvering / kontakt med støttemodtager i komplekse sager
- Strømlinede procedurer i sager ”efter bogen”
 - 25 dage
 - Mindst 3 fortilfælde i caselaw
 - På baggrund af en prænotifikation
 - Fuldt oplyst og ikke kriseramt og deggendorf
 - Kommissionen offentliggør et resume og interessenter har 10 dage til at gøre anskrig
 - Short form decission

DEN FORMELLE UNDERSØGELSESPROCEDURE

- Den formelle undersøgelsesprocedure
 - Offentliggørelse af åbningsbeslutning / Resumé
 - Tredje parter og Medlemsstaternes bemærkninger
 - Anmodning om yderligere oplysninger fra Ms og andre – påbud om oplysninger
 - Beslutning på foreliggende grundlag
 - Forlængelse af procedure – begrundelse
 - Beslutning

UNDERSØGELSER AF ANVENDELSEN AF SEKTORER OG STATSSTØTTE INSTRUMENTER

- Kommissionen har mulighed for at vurdere en sektor / et marked/ et støtteinstrument dv.s vurderer konkurrenceforholdene og behovet for statsstøtteregulering, samt instrumentets effektivitet

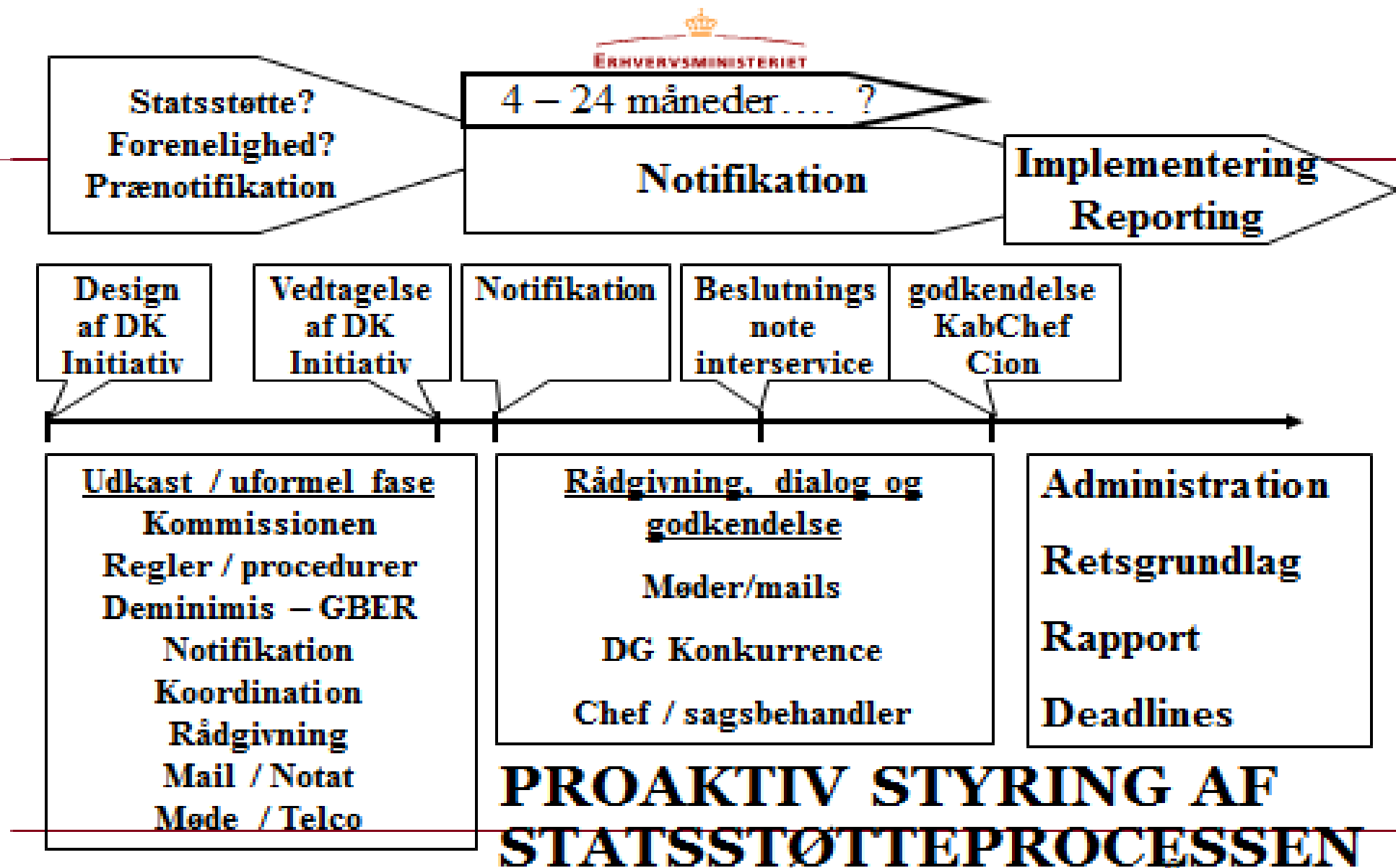
Fx

- Study on the financing models for public services in the EU and their impact on competition, October 2016.
- The Impact of Government Interventions on Investment in the GB Electricity Market November 2013
- Ex post evaluation of the Regional Aid Guidelines 2007-2013, December 2012
- The role and effectiveness of regional investment aid, 2012
- Short term trade finance and credit insurance in the European Union, 2012
- The Market Trends of Private Reinsurance in the Field of Export Credit Insurance

- Formelle klager
- Klageberettigede – MS og de hvis interesser berøres af mulig støtte
- Klageformularen skal anvendes (bilag IV til Gennemførelsesforordningen)
- + Ikke fortrolig version af klagen
- Hvis klageformularen er udfyldt og interesse påvist så registreres klagen
- Hvis ikke så behandles klagen som markedsinformation
- Indikativ tidsramme om undersøgelse af klage – 12 måneder
- Hvis ubegrundet så svar indenfor 2 måneder
- Kommissionen vil sende den ikke fortrolige klageversion med spørgsmål til medlemsstaten
- Kommissionen vil holde alle parter orienteret i processen
- Konklusion – statsstøtte eller ikke statsstøtte – muligvis formel undersøgelsesprocedure
- Hvis ulovlig statsstøtte vil klageren blive informeret om muligheden for at anlægge sag ved national domstol
- Klageren kan reagere indenfor normalt 1 måned på non aid decision

ANDRE POINTER

- Evalueringsplaner
 - sager med store budgetter med potentielt store effekter, nye statsstøtteaspekter eller statsstøtte på markedsområder hvor der forudses ændringer som del af notifikation
 - GBER – evalueringsplan notificeres inden for 20 dages fristen
- Kommissionens reviews og monitorering – årlige stikprøver .
- Styrket samarbejde – og øget medlemsstats ansvar – det er pointen
- Compliance and transparency group – informal guidance + country coordinators – DK CC: Maria Engström

SPØRGSMÅL OG KRITIK

- Stor hjælp for de statslige myndigheder, men behov for viden til de decentrale myndigheder?
- Behov for et udvidet Netværk
- Det er vigtigt at den viden, der fremkommer også formidles til de lokale myndigheder, se også nedenfor
- Portefølgestyring: Prioriteringen af det enkelte medlemsstats sager forudsætter et samlet overblik Hvad gør andre lande?
- Behov for nye og bedre vidensdelingsformer i forhold til alle myndigheder. Fx digitalt
- Prænotifikationen fører ikke altid til anmeldelse (se fx s. 6), men kan også medføre ikke statsstøtte, eller at statsstøtten er omfattet af gruppefritagelsesforordningen.
- Den strømlinede procedure – en god ide, men tidskrævende i banale sager (s. 10f). Først en prænotifikationsproceduren, der kan tage op til et halvt år og derefter de 25 dage (s. 6).
- Kravet om tre afgørelser i tilsvarende sager (s. 10), er det for højt?

SGEI DEMINIMIS OG BEMYNDIGELSESFORORDNINGEN

OPDATERING AF SGEI –DEMINIMIS FORORDNINGEN 360/2012 – I HØRING AKTUELT INDIL 19. OKTOBER 2018

- 500.000 EUR over 3 regnskabsår - formalia
- Alene en forlængelse af gyldighedsperioden fra 31. december 2018 indtil 31. december 2020

ÆNDRING AF BEMYNDIGELSESFORORDNINGEN

- Under forhandling
- Bemyndigelse til gruppefritagelse for statsstøtte under EU invest og EU programmet for territorielt samarbejde
- Når vedtaget skal gruppefritagelsesforordningen ændres, således at Kommissionen i GBER kan fastsætte rammer for forenelig statsstøtte.

Rådets forordning (EU) 2015/1588 bør derfor ændres —

■ Artikel 1

I artikel 1, stk. 1, litra a), i forordning (EU) 2015/1588 tilføjes følgende numre:

- "xv) finansiering, der kanaliseres gennem eller støttes af EU's centralt forvaltede finansielle instrumenter eller budgetgarantier, hvor støtten udgør supplerende finansiering fra statsmidler
- xvi) projekter, der støttes af EU-programmer for europæisk territorielt samarbejde" (Intereg).

SPØRGSMÅL DER DRØFTES I EU STATE AID COMPLIANCE GROUP OG HIGH LEVEL FORUM

EMNER DER ER HØJT PÅ EU DAGSORDENEN – STATE AID COMPLIANCE GROUP

Statsstøttebegrebet :

- Virksomhedsbegrebet, Økonomisk vs. ikke økonomisk aktivitet og accessoriske aktiviteter
- Begrebet lokal aktivitet (ikke samhandelspåvirkning) og lokal infrastruktur
- Statsstøtte og Infrastruktur
- Det markedsøkonomiske investorprincip /operatørprincip / kreditorprincip – staten som investor
- Selektivitetsbegrebet – særligt i skattesager
- Kriseramte virksomheder
- Udbud/ offentligt udbud og statsstøtte

Håndhævelse af de generelle horisontale betingelser for at yde statsstøtte, herunder i GBER:

- Støtteberettigede virksomheder – udelukkelse af kriseramte virksomheder
- Tilskyndelseseffekt
- Sikringen af håndhævelse af Deggendorf princippet,
- Kumuleringsreglerne
- Tilbagebetalingspraksis i medlemsstaterne

SÆRLIGE EMNER DER ER PÅ DAGSORDENEN

Tjenesteydelser af generel økonomisk interesse – PSO -SGEI,

- SGEI begrebet / definitionen
- Vurdering af Kompensation / hindring af overkompensation og beregning af en rimelig fortjeneste
- Hvordan skelnes mellem økonomisk og ikke økonomisk aktivitet – særligt med hensyn til sociale tjenesteydelser (sundhed, plejehjem, hjemmehjælp....)
- Effektivitetstesten (4. altmark kriterium)
- Udbud og offentligt udbud (4. altmark kriterium)
- Alternative netto omkostninger (The net avoided cost methodology)
- Kontrolprocedurer

SÆRLIGE HOTTE TOPICS

- Statsstøtte og turisme
- Store events – Tour de France, Formel 1 og E-sports event
- SMV definitionen - nystartede virksomheder og scale-ups (virksomheder med en gennemsnitlig årlig vækst på mere end 20 pct. og med mindst 10 ansatte).
- Statsstøtte og forskning, udvikling og innovation:
 - Udveksling af erfaring om håndtering vigtige projekter af fælles europæisk interesse IPCEI
 - Støtte til innovations klynger
 - IPR rettigheder
- Statsstøtte til miljø og energiformål, herunder vand og affaldsområdet

PROCEDURE UDFORDRINGER

- Overensstemmelse mellem strukturfondsstøtteregler og statsstøtteregler
- Statsstøttekontrol i anvendelsen af strukturfondssstøtte.
- Anvendelsen af statsstøttereglerne på den europæiske fond for strategiske investeringer (EFSI) og brugen af Kommissionens fast-track vurdering.
- Hvordan tilrettelægges foranstaltninger så der sikres forenelighed med statsstøtteregler og strukturfondsregler med hensyn til midler fra det flerårige finansielle rammeprogram – fx. Det europæiske territoriale samarbejde.
- Nordisk Ministerråd – Støtte fra flere medlemsstater – fx Deminimis beløb

DANSKE AKTUELLE STATSSTØTTEUDFORDRINGER

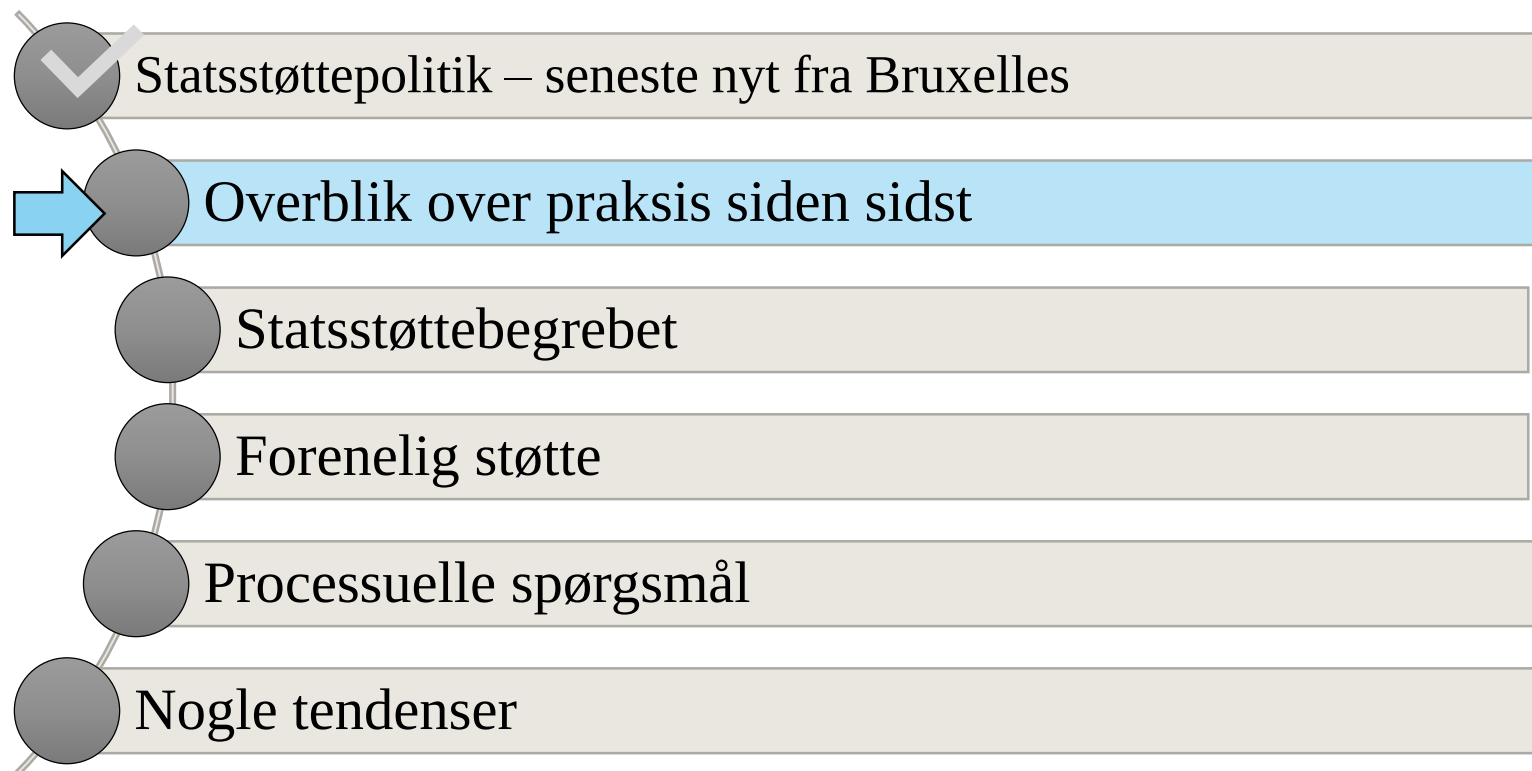
- Udflytning af virksomheder og arbejdspladser med statsstøtte
- Finansiering af Infrastruktur
- Konkurrenceudsættelse af forsyningssektorerne
- Havneområdet – revision af havneloven – og statsstøtte
- Kulturområdet
- Sport – foreningsfitnes sagen
- Skatteområdet – muligheden for at tildele ”støtte”.....
- Vedvarende energi – energi området

SPØRGSMÅL?

PSA@EM.DK

Overblik

Overblik over det seneste års statsstøttepraksis fra EU

I alt:

38 domme fra EU-Domstolen og Retten

og

246 afgørelser fra Kommissionen

20 domme afsagt i perioden 28. november 2017 til 8. oktober 2018 fra **EU-Domstolen**

C-91/17 P Cellnex Telecom mod Kommissionen

 C-579/16 P Kommissionen mod FIH Holding og FIH Erhvervsbank

C-518/16 ZPT

C-363/16 Kommissionen mod Grækenland

C-236/16 ANGED

C-234/16 ANGED

C-233/16 ANGED

C-219/16 P Lowell Financial Services mod Kommissionen

C-209/16 P Tyskland mod Kommissionen

C-510/16 Carrefour Hypermarkés mod Ministre des finances et des comptes publics

C-70/16 P

C-66/16 P

C-81/16 P

C-127/16 P

C-128/16 P

C-135/16

C-203/16 P

C-208/16 P

C-114/17 P

C-438/16 P

Comunidad Autónoma de Galicia og Retegal mod Kommissionen

Comunidad Autónoma del País Vasco og Itelazpi mod Kommissionen

Spanien mod Kommissionen

SNCF Mobilités mod Kommissionen

Kommissionen mod Spanien m.fl.

Georgsmarienhütte m.fl.

Andres (faillite Heitkamp BauHolding) mod Kommissionen

Tyskland mod Kommissionen

Spanien mod Kommissionen

Kommissionen mod Frankrig og IFP Énergies nouvelles

18 domme afsagt i perioden 28. november 2017 til 8. oktober 2018 fra **Retten**

T-818/16 Netflix International og Netflix mod Kommissionen

T-172/16 Centro Clinico e Diagnostico G.B. Morgagni mod Kommissionen

T-160/16 Groningen Seaports m.fl. mod Kommissionen

T-108/16 Naviera Armas mod Kommissionen

T-747/15 EDF mod Kommissionen

T-554/15 Ungarn mod Kommissionen

T-818/14 BSCA mod Kommissionen

T-423/14 Larko mod Kommissionen

T-412/14 Larko mod Kommissionen

T-542/11
RENV Alouminion tis Ellados mod Kommissionen

T-356/15 Østrig mod Kommissionen

T-314/15 Grækenland mod Kommissionen

T-216/15 Dôvera zdravotná poisťovňa mod Kommissionen

T-186/15 CSTP Azienda della Mobilità mod Kommissionen

T-366/13 Frankrig mod Kommissionen

T-185/15 Buonotourist mod Kommissionen mod Kommissionen

T-68/15 HH Ferries m.fl. mod Kommissionen

T-93/17 Duferco Long Products mod Kommissionen

246 endelige afgørelser fra Kommissionen i perioden 28. november 2017 til 8. oktober 2018

*12 af disse
vedrørende
Danmark*

Policy Area	Case Number ▲	Member State	Last Decision Date	Title	Show details
State Aid	SA.37433	Denmark	19.04.2018	Alleged State aid through discounts on waste water charges	Show details
State Aid	SA.45852	Denmark	17.05.2018	Prolongation of existing tax deduction scheme for seafarers	Show details
State Aid	SA.47707	Denmark	28.05.2018	Compensation to PostNord for Universal Service Obligations imposed on Post Danmark	Show details
State Aid	SA.48804	Denmark	04.12.2017	Horse race betting in Denmark	Show details
State Aid	SA.49331	Denmark	14.02.2018	SGEI compensation for Bornholm Airport (DK)	Show details
State Aid	SA.49624	Denmark	18.06.2018	Compensation for damages caused by wolves, including the removal and destruction of fallen stock, and aid for wolf-proof fences	Show details
State Aid	SA.49918	Denmark	17.08.2018	Multi-technology tender 2018-2019	Show details
State Aid	SA.50428	Denmark	03.07.2018	Aid for restoring forestry potential after storm damage	Show details
State Aid	SA.50715	Denmark	17.08.2018	Transitional aid scheme for onshore wind	Show details
State Aid	SA.50717	Denmark	17.08.2018	Aid scheme for onshore wind for test and demonstration projects outside the two national test centers for large wind turbines	Show details
State Aid	SA.51200	Denmark	31.08.2018	Prolongation of the winding-up scheme for small banks	Show details
State Aid	SA.51981	Denmark	28.09.2018	Complaint about alleged unlawful aid to Femern A/S and Femern Landanlæg A/S	Show details

Offentliggjorte meddelelser om brug af GBER i Danmark siden sidst

*14 offentliggjorte
meddelelser om dansk
statsstøtte efter GBER*

Policy Area	Case Number ▲	Member State	Last Decision Date	Title	
State Aid	SA.49679	Denmark		Iværksætterpilot (InnoFounder)	Show details
State Aid	SA.49910	Denmark		Bredbåndspuljen - udvidelse	Show details
State Aid	SA.50246	Denmark		Nationale programmer for EU's Socialfond 2014-2020 og EU's Regionalfond 2014-2020; Vækst via uddannelse og iværksætteri og Innovativ og bæredygtig vækst i virksomheder	Show details
State Aid	SA.50264	Denmark		Pristillæg for elektricitet fra anlæg på 6 kW eller derunder, som produceres ved biogas og forgasningsgas fremstillet ved biomasse inden for en pulje på 1 MW i perioden 2018-2020.	Show details
State Aid	SA.50266	Denmark		Pristillæg for elektricitet fremstillet ved anvendelse af energikilder eller teknologier af væsentlig betydning for den fremtidige udbredelse af VE- elektricitet og elektricitet fremstillet ved andre energikilder inden for pulje, som for hver af ordningerne i § 47, stk. 9, nr. 1-3, udgør 1 MW i perioden 2018-2020.	Show details
State Aid	SA.50279	Denmark		Pristillæg for elektricitet fra anlæg på 6 kW eller derunder, som produceres ved stirlingsmotorer og andre særlige elproduktionsanlæg med biomasse som energikilde, inden for en pulje på 1 MW i perioden 2018-2020.	Show details
State Aid	SA.50845	Denmark		Tilskud til investeringer i eldrevne varmepumper til produktion af fjernvarme	Show details
State Aid	SA.51047	Denmark		ErhvervsPostdoc	Show details
State Aid	SA.51224	Denmark		Garanti for lån til genopførelse af KB-Hallen	Show details
State Aid	SA.51378	Denmark		TILSKUD TIL ODENSE BLOMSTERFESTIVAL 2018	Show details
State Aid	SA.51414	Denmark		Nyt Stadion i Helsingør - accept af tilbud	Show details
State Aid	SA.51529	Denmark		Udbud af pristillæg for elektricitet produceret på solcelleanlæg med installeret kapacitet på under 1 MW - udbud af 107 mio. kr. (2018-priser) i 2018	Show details
State Aid	SA.51530	Denmark		Pristillæg til elektricitet fremstillet på forsøgsvindmøller på de to nationale testcentre for store vindmøller inden for en pulje på 102 mio. kr. (2018-priser), i perioden 2018-2019.	Show details
State Aid	SA.51867	Denmark		TILSKUD TIL HC ANDERSEN FESTIVALS 2018	Show details

Overblik

Fokus på økonomisk aktivitet i sundhedssektoren

- › Sundhedsydelser er ikke automatisk fritaget fra statsstøttere reglerne, men betingelsen om markedsdeltagelse har traditionelt set medført, at en række sundhedstjenester betragtes som ikke-økonomiske aktiviteter.
- › Sundhedssystemerne i de forskellige EU-medlemsstater er imidlertid meget forskellige. Det er derfor de nationale karakteristika, der er bestemmende for, om statsstøttere reglerne finder anvendelse.
- › Inden for sundhedsområdet sonderer EU-Domstolen traditionelt mellem to former for sundhedssystemer:
 1. Ordninger, der er baseret på et **solidaritetsprincip** (betrages som ikke-økonomisk aktivitet)
 2. Ordninger, der er baseret på et **kapitaliseringsprincip**, hvor det er formålet at opnå profit (betrages som økonomisk aktivitet)

Fokus på økonomisk aktivitet i sundhedssektoren

› Ordningen baseret på et **solidaritetsprincip** karakteriseres ved:

- › (a) tilslutning til ordningen er obligatorisk, jf. bl.a. forenede sager C-159/91 og C-160/91, Pouchet og Pistre, pr. 13
- › (b) ordningen forfølger et rent socialt formål, jf. sag C-218/00, Cisal og INAIL, pr. 45
- › (c) ordningen drives ikke med vinding for øje, jf. forenede sager C-264/01, C-306/01, C-354/01 og C-355/01, AOK Bundesverband, pr. 47-55
- › (d) ydelserne (eks. lægekonsultationer mv.) er uafhængige af de beløb, der bliver betalt i bidrag, C-159/91 og C-160/91, Pouchet og Pistre, pr. 15-18
- › (e) størrelsen af de udbetalte ydelser er proportional med den forsikredes indkomst, jf. C-218/00, Cisal og INAIL, pr. 40
- › (f) ordningen er underlagt statskontrol, jf. bl.a. C-159/91 og C-160/91, Pouchet og Pistre, pr. 14

› Ordningen baseret på et **kapitaliseringsprincip** karakteriseres ved:

- › (a) ordningen har frivillig tilslutning, jf. C-67/96, Albany, pr. 80-87
- › (b) ordningen er kendetegnet ved kapitaliseringsprincippet (hvor de ydelser patienterne modtager afhænger af de bidrag, som de har indbetalt og ordningens økonomiske resultater), jf. C-244/94, FFSA, pr. 9
- › (c) ordningen drives med vinding for øje, C-115/97-C-117/97, Brentjens, pr. 74-85
- › (d) levering af ydelserne supplerer (evt.) ydelserne i en grundordning, jf. C-180/98-C-184/98, Pavlov, pr. 67-70

Fokus på økonomisk aktivitet i sundhedssektoren

- › T-216/15, Dôvera zdravotná poisťovňa mod Kommissionen (appelleret til EUD):
 - › **Kommissionen i 2015:**

*The Commission acknowledges **certain features of the Slovak compulsory health insurance system could point to the economic nature of the activities** involved in that system: (i) the presence of several insurance operators (public and private) in the Slovak compulsory health insurance sector, (ii) some degree of competition between these health insurers, which are (iii) involved in a for-profit activity, and (iv) the fact that the activity was considered to be open to competition by the Slovak Constitutional Court. **Nevertheless, the Commission is of the opinion that the presence of those features do not call into question its conclusion that compulsory health insurance in Slovakia is a non-economic activity.***

Fokus på økonomisk aktivitet i sundhedssektoren

› T-216/15, Dôvera zdravotná poisťovňa mod Kommissionen (appelleret til EUD):

› **Retten i 2018:**

- › Den slovakiske obligatoriske sundhedsforsikringsordning har overordnede sociale, solidariske og lovgivningsmæssige træk, men...
- › Udbyderne kan samtidig iht. ordningen frit søge og opnå en fortjeneste, og dermed forfølge økonomiske gevinster, og
- › Selvom udbyderne ikke frit fastsætter bidragsbeløbet (obligatorisk bidrag) eller formelt konkurrerer via deres takster, kan udbyderne supplere de lovpligtige ydelser med relaterede gratis ydelser, og dermed differentiere sig med hensyn til kvalitet og omfang af ydelser.

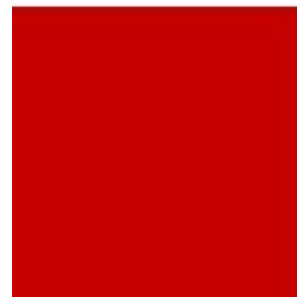
→ Økonomisk aktivitet

› **Afsmitning fra andre profitsøgende aktører (præmis 69):**

”[...]it is not the mere fact of being in a position of competition on a given market which determines the economic nature of an activity, but rather the presence on that market of operators seeking to make a profit. That is the situation in the present case, since it is common ground between the parties that the other operators on the market in question are seeking to make a profit, so that SZP and VřZP, ‘by contagion’, would have to be considered to be undertakings.”

Fokus på økonomisk aktivitet i sundhedssektoren

Økonomisk aktivitet i den
danske sundhedssektor?

Andre afgørelser om økonomisk aktivitet i perioden

- › T-818/14, Brussels South Charleroi Airport mod Kommissionen
- › Endnu en afgørelse, som belyser grænsedragningen mellem økonomiske og ikke-økonomiske aktiviteter i lufthavne.

Overblik

Statsmidler og tilregnelse

- Tilregnelse af koncerninterne overførsler
- Tilregnelse af afledte moms-fordele

Mere om PostNord-afgørelsen senere...

Overblik

Fordel og den markedsøkonomiske aktør

- › T-747/15: Ny dom i sagaen om EdF
 - › Myndighed eller økonomisk aktør? (application)
- › C-579/16 P – FIH
 - › Markedsøkonomisk kreditor eller investor? (applicability)
- › T-108/16, Naviera Armas, SA, mod Kommissionen –
 - › Betaling for brug af statsfinansieret havneinfrastruktur, som ikke havde været udbudt i konkurrence
 - › Ikke nok at regler foreskrev dækning af omkostninger og rimelig fortjeneste og gjaldt ens for alle havne
 - › Kommissionen skulle stadig undersøge, hvad en privat investor kunne have opnået for en sådan benyttelse på normale markedsvilkår (application)
- › C-438/16 P, Kommissionen mod Frankrig og IFP Energies Nouvelles
 - › EUD bekræfter KOM's formodningsregel om, at statsgaranti (vis-a-vis leverandører og kunder) giver fordel - og afviser dermed Retten.

Ophavsmand ukendt

Det markedsøkonomiske aktørprincip

› T-747/15, EDF mod Kommissionen:

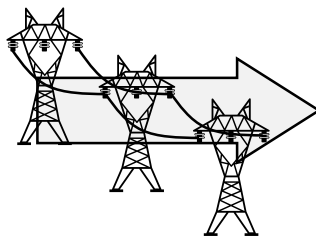
1956: El-koncessioner
overdrages til EDF

1987: EDF begynder at foretage
skattefri henlæggelser til de
koncessionerede aktiver

1994: Den franske revisionsret: EDF er reelt ejer.

1997: Loven præciseres for at afspejle dette tydeligt.

- **Problem:** Hvad med de skattefri hensættelser? Når EDF anses som ejer, er hensættelserne ikke længere skattefri.
- De skal altså omplaceres til andre poster på balancen.

Ophavsmand ukendt

Skattefri henlæggelser

Udskiftning af net
38,5 mia. FRF

Beskattet

Koncessionsafgift
18,3 mia. FRF

”Kapitaltilførsel”
- ingen selskabsskat

Posten blev flyttet til egenkapitalen og burde have medført en beskatning med 41,66 %. Dermed har EDF fået statsstøtte svarende til 5,9 mia. FRF.

Omposteringen var reelt en investering og svarede blot til, at staten konverterede sin fordring på selskabsskat til egenkapital – altså en skattefri kapitaltilførsel på markedsvilkår.

Staten gav støtten ved lov og dermed ved udøvelsen af en reguleringsbeføjelse. Man kan ikke undergive reguleringstiltag en privat investor-test.

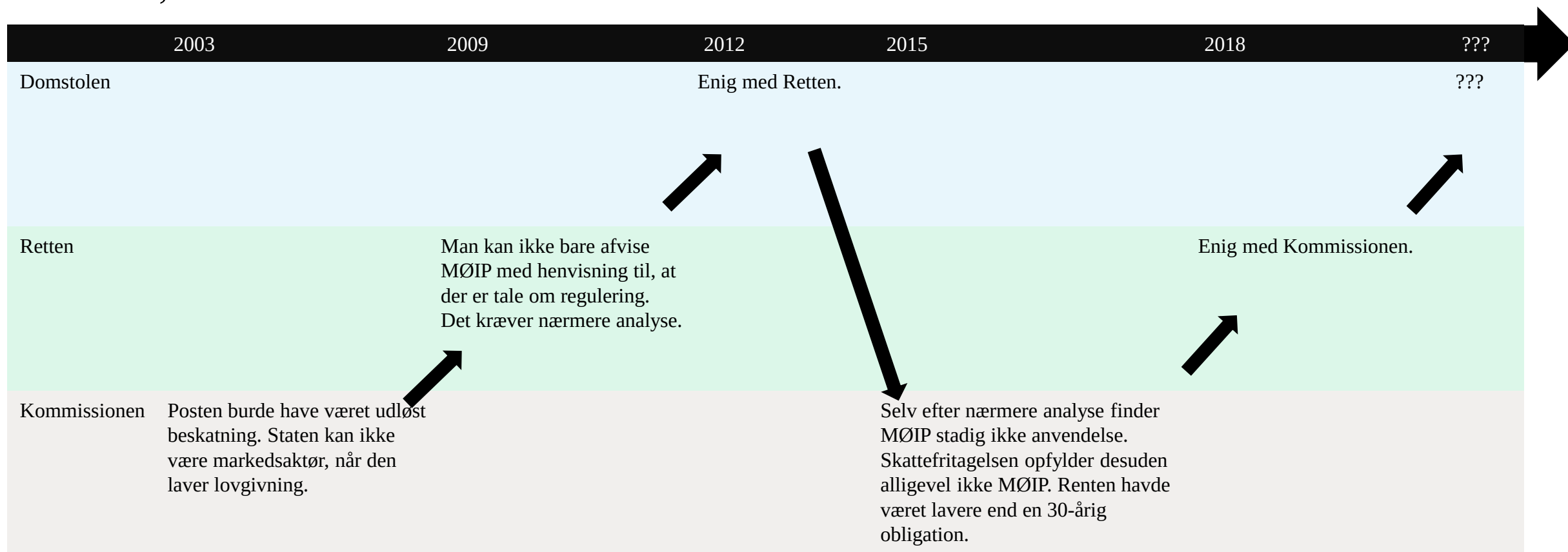
Før: Ikke-forfalden gæld til staten

Efter: I princippet egenkapital = en forøgelse af skattepligtige nettoaktiver.

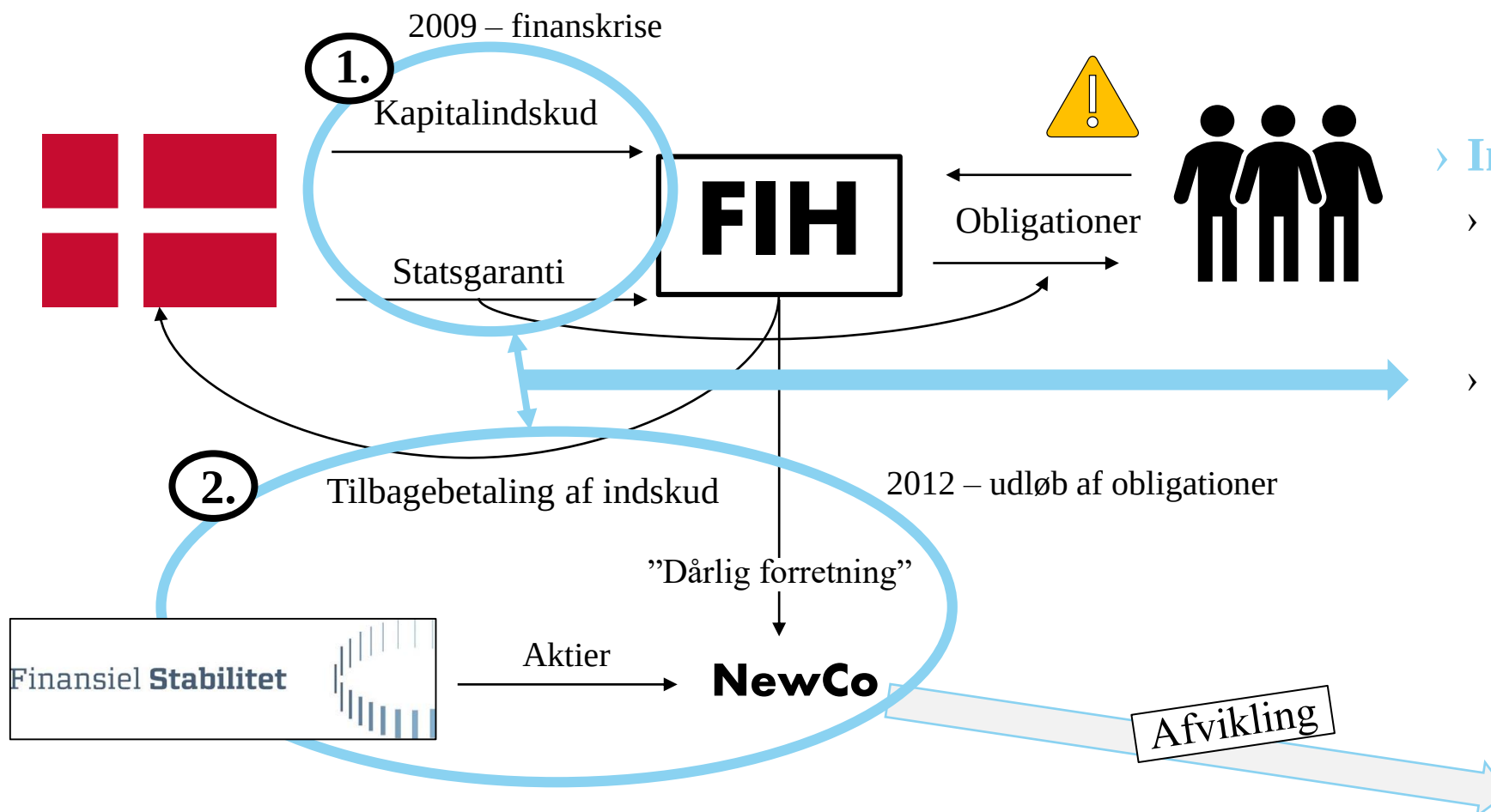
Det markedsøkonomiske aktørprincip

› T-747/15, EDF mod Kommissionen:

Det markedsøkonomiske aktørprincip

› C-579/16 P, Kommissionen mod FIH:

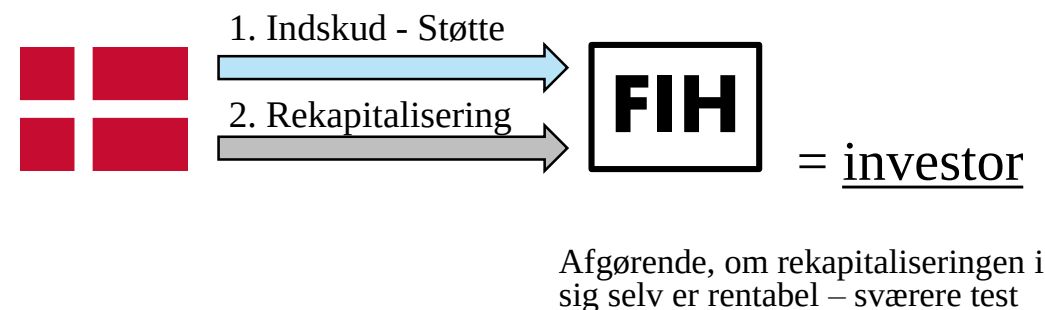
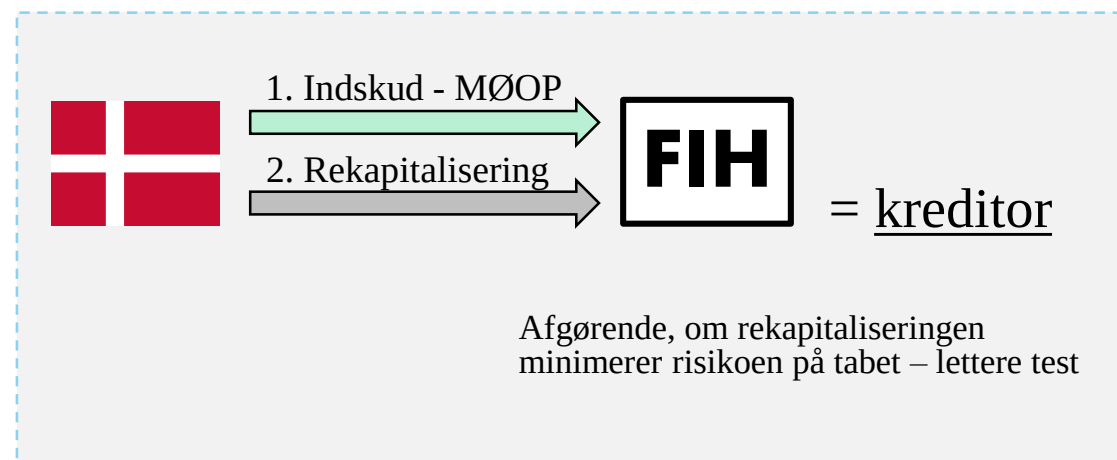
› Investor eller kreditor?

- › Hvornår simulerer man privat markedsøkonomisk adfærd?
- › Kan man tage højde for, at staten står overfor at miste penge på kapitalindskud/statsgaranti, når nu disse faktisk er anmeldt og godkendt som statsstøtte?

Det markedsøkonomiske aktørprincip

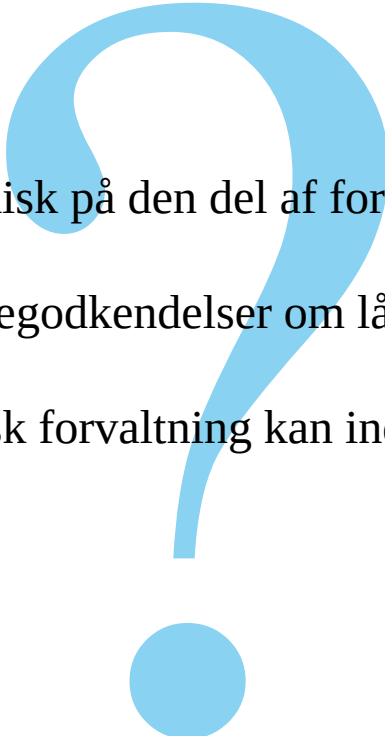
› C-579/16 P, Kommissionen mod FIH:

- › Kan man tage højde for, at staten står overfor at miste penge på kapitalindskud/statsgaranti, når nu disse faktisk var anmeldt og godkendt som statsstøtte?
- › **Kommissionen:** Nej, staten handler ikke som investor, når den giver statsstøtte. Derfor kan man heller ikke tage højde for statens risiko for at "miste" støtten, når man skal vurdere senere foranstaltninger.
- › **Retten:** Jo, det er økonomisk rationelt at søge at begrænse sit tab, og det er uden betydning, at det kapitalindskud og den garanti, som man risikerer at tabe penge på, oprindeligt blev givet som statsstøtte.
- › **Domstolen:** Nej, når staten giver *statsstøtte*, handler den som myndighed og ikke for at opnå økonomisk gevinst. Det betyder – pr. definition – at en privat investor ikke ville have gjort det samme. Heraf følger, at en privat investor heller ikke ville kunne tage højde for *statsstøtte* ved vurderingen af rentabiliteten af senere foranstaltninger. Altså ikke kreditor (men investor)

Det markedsøkonomiske aktørprincip

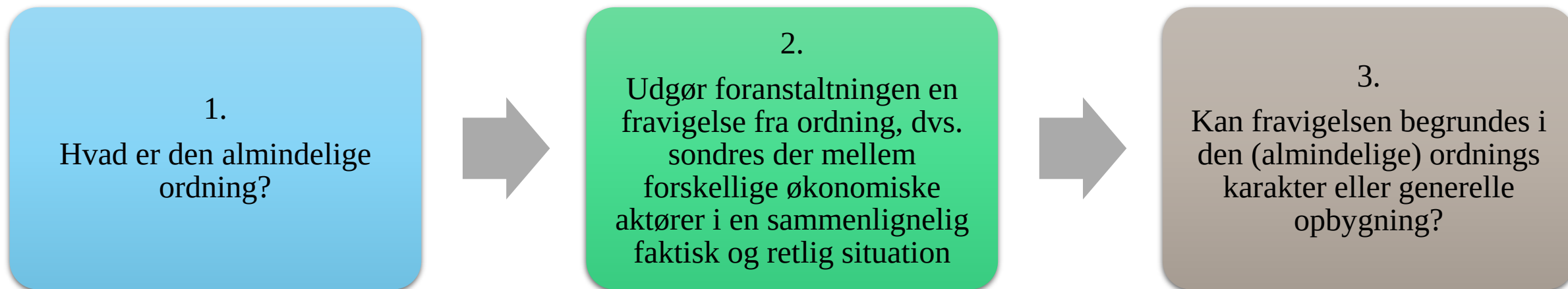
› C-579/16 P, Kommissionen mod FIH:

-
1. Er der rum for at handle markedsøkonomisk på den del af foranstaltningen, der ikke udgør statsstøtte?
 2. Betydning for administration af statsstøttegodkendelser om lån og garantier generelt?
 3. God forvaltningsskik og saglig økonomisk forvaltning kan inddrages i forenelighedsvurderingen?

Overblik

Selektivitetstesten inden for skatteområdet, som den ser ud i dag (NoA, pkt. 126-141)

Selektivitet og adfærdsregulerende afgifter

› ANGED-dommene (C-233/16, C-234/16, C-235/16, C-236/16 og C-237/16):

Spanske miljøafgift på store detailhandelscentre med et
salgsareal over en vis tærskel

Ophavsmand ukendt

Ingen afgift

Afgift

Ophavsmand ukendt

› Selektiv afgift?

- › **Nej**, da de mindre centre ikke er i en faktisk og retlig sammenlignelig situation med de store centre.
- › **EUD's logik**: Større salgsarealer = Større tilstrømning af kunder = Øgede miljøskader
- › **Spørgsmål**: Kan tilstrømningen af kunder til mindre centre ikke også indebære (mindre) miljøskade?
- › **Smh.** Irish sugar sweetened drinks (SA.45862); Fedtafgiftssagen?

Større frihedsgrader
for MS ved design af
adfærdsregulerende
afgifter? Muligvis, i
hvert fald fsva.
miljøafgifter

Er enhver skattemæssig differentiering selektiv?

› Potentielt ja, ifølge GA Øe i C-374/17, A Brauerei (19. september 2018)

- › **63:** *Hvad for det første angår de materielle konsekvenser fører referencerammemetoden, der er baseret på begrebet forskelsbehandling, til at sætte **spørgsmålstegn ved lovligheden af enhver differentiering**, som medlemsstaterne foretager inden for skatte- og afgiftsområdet.*

Statsstøtte vs. Fri bevægelighed

155: [...]referencerammemetoden indebærer, at forbuddet mod statsstøtte får karakter af en generel test for ikke-forskelsbehandling, der **i princippet forbyder enhver afgiftsdifferentiering**. Den fortolkning, der er nævnt ovenfor, vil imidlertid gøre dette forbud endnu strengere ved i forbindelse med vurderingen af sammenlignelighed **kun at acceptere de iboende formål**, der kendetegner den pågældende afgiftsordning.

156: De bestemmelser i EUF-traktaten, der indfører den frie bevægelighed, fastsætter til sammenligning et forbud mod forskelsbehandling udelukkende på grundlag af oprindelse, idet det i denne forbindelse er anerkendt, at det ved vurderingen af sammenlignelighed og undersøgelsen af eventuelle begrundelser er **muligt at påberåbe sig ethvert legitimt formål**.

Øvrige domme om selektivitet i perioden

- › C-70/16 P Comunidad Autónoma de Galicia and Retegal v Commission

Ophavsmand ukendt

Præmis 55: "[...]betingelsen om selektivitet er opfyldt, såfremt en foranstaltning, der ikke er en foranstaltning af generel karakter, udelukkende gælder for én erhvervssektor eller for virksomheder i en given geografisk zone."

Ophavsmand ukendt

Præmis 61: "Kommissionens argument [...] kan ikke tiltrædes. [...] en foranstaltning, som kun er til fordel for én erhvervssektor eller en del af virksomhederne i denne sektor, [er] ikke nødvendigvis er selektiv."

- › C-203/16 P, Heitkamp BauHolding mod Kommissionen

Præmis 61: Retten begik en retlig fejl, da den kvalificerede en undtagelse til den almindelige skatteordning som den relevante "referenceramme".

Ophavsmand ukendt

Præmis 90-91: Nej! Ej noget krav om, at en skatteordning for at kunne anses for "selektiv" skulle være udformet ved hjælp af en bestemt lovgivningsteknik, da det ville betyde, at nationale skattebestemmelser fra starten ville kunne undslippe statsstøttekontrollen alene på grund af den omstændighed, at de var udformet ved hjælp af en anden lovgivningsteknik

Overblik

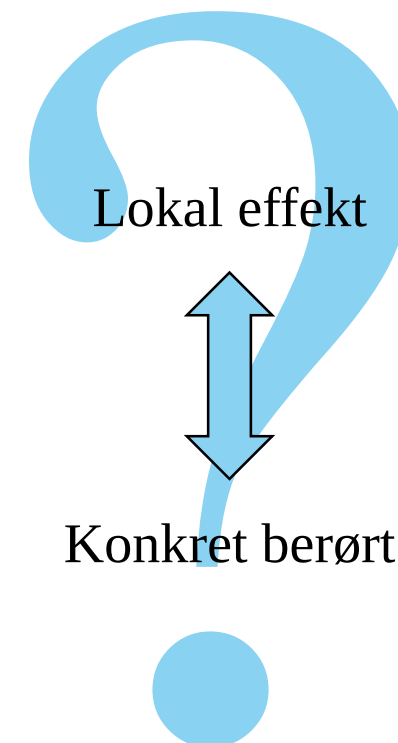
Samhandelspåvirkning: ”Rent lokale virkninger”

› SA. 34815 – hollandsk marina

- › 37 % af bådejerne, der lejede en permanent fortøjning i marinaen, var udenlandske.
- › Selvom marinaen var relativt lille (700 fortøjninger ud af over 11.000 i regionen og 168.000 i Holland), kunne en samhandelspåvirkning **ikke udelukkes**, når antallet af udenlandske bådejere var så højt.

› T-813/16 – Domstolsprøvelsen, som vi blev snydt for

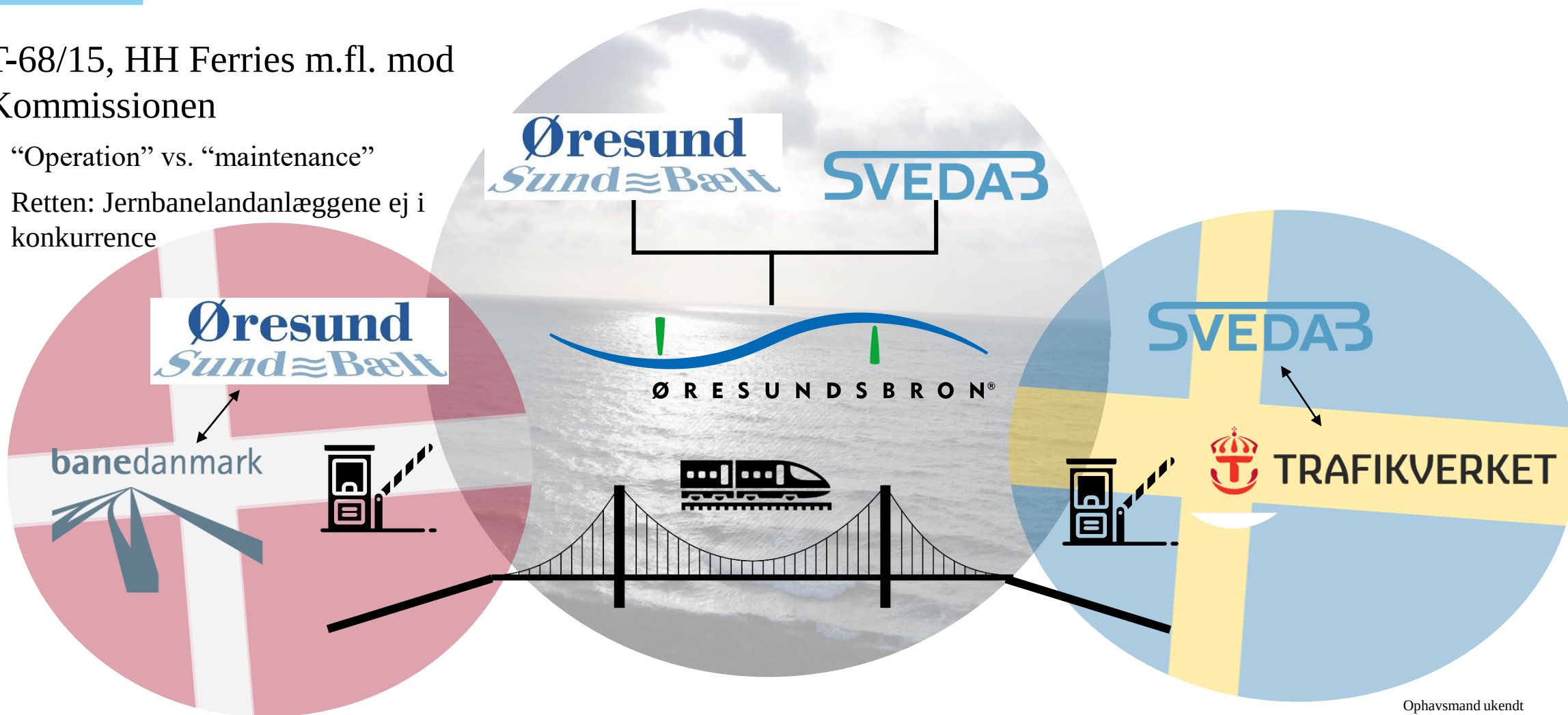
- › Santa Casa da Misericórdia de Tomar (SCMT) – hjemmehjælp i den spanske kommune Tomar (40-50.000 indbyggere).
- › Sagsøgeren: Et lille hjemmehjælpscenter i samme region, som har mistet to kunder (ud af 29, et fald på 7 %) til SCMT (som har 60 kunder) på grund af deres lave priser. Var også klager i Kommissionens sag.
- › Retten: Klager er ikke konkret og individuelt berørt. Effekten er ubetydelig. En eventuel fremtidig påvirkning er ikke bevist. De to kunder er ikke tilstrækkeligt. Søgsmålet afvist.

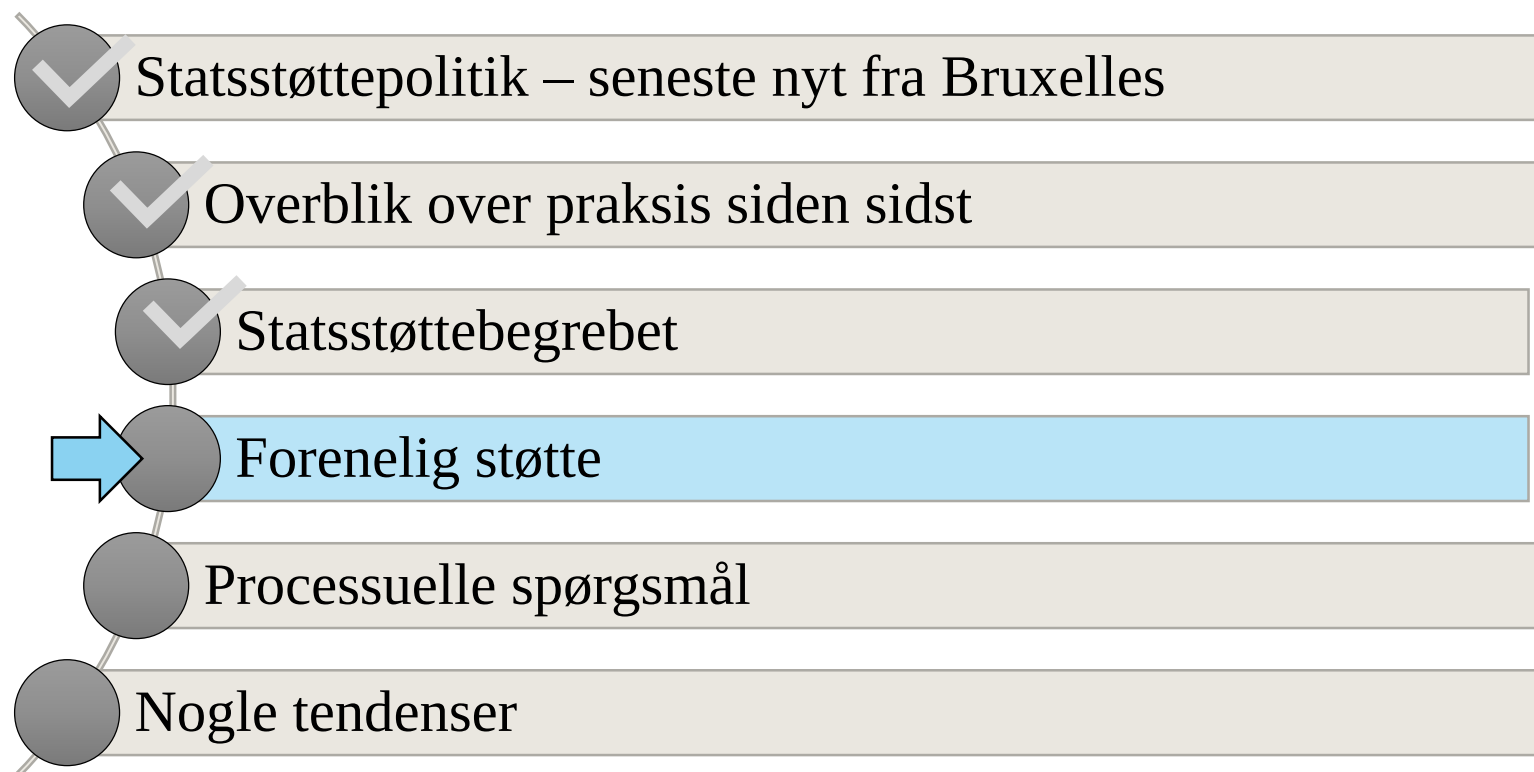
Jo mere lokale virkningerne er, jo sværere bliver det at påvise konkret berørt?

Konkurrencefordrejning: Øresund-sagen

- › T-68/15, HH Ferries m.fl. mod Kommissionen
- › “Operation” vs. “maintenance”
- › Retten: Jernbanelandanlæggene ej i konkurrence

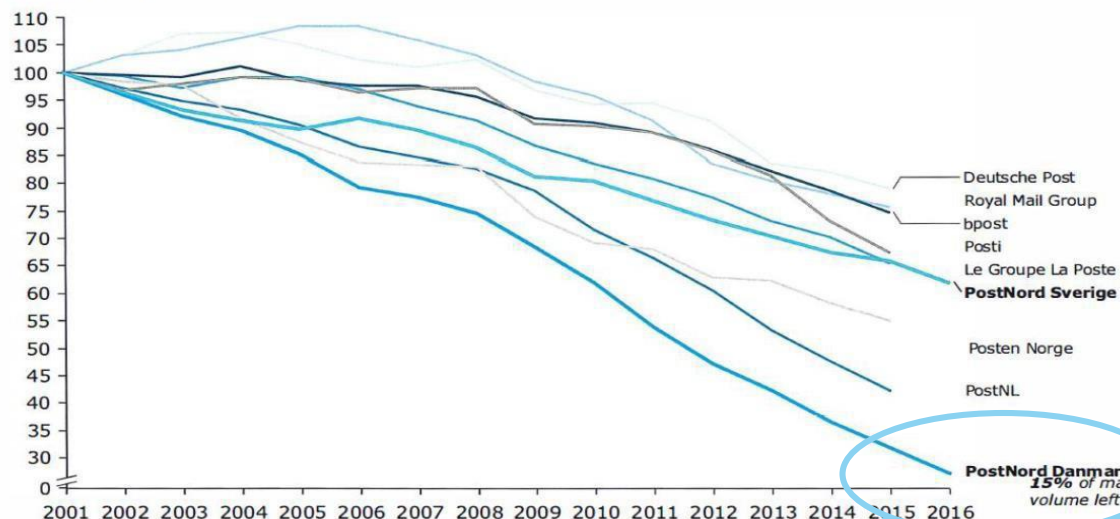

Overblik

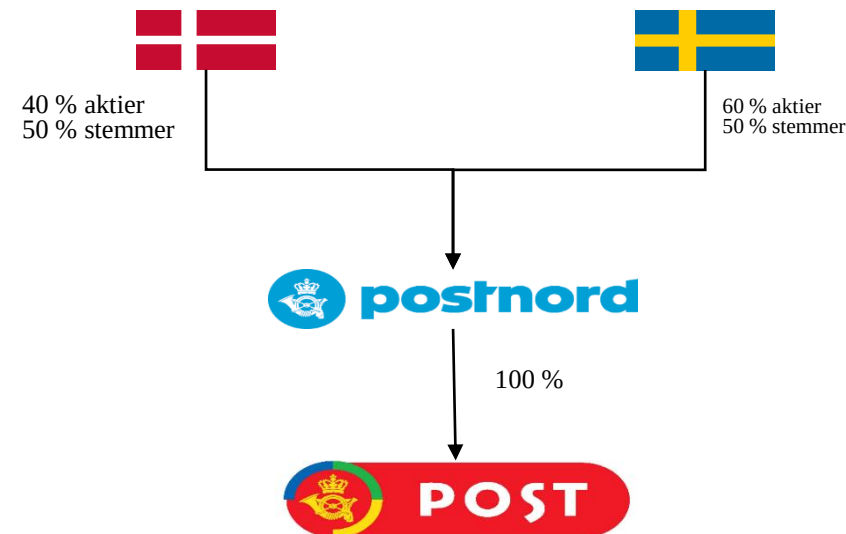

PostNord-afgørelsen

Index 100 = 2001

Hovedproblem: Nedskæringer er dyre pga. rådighedsløn til tidligere tjenestemænd

Februar 2017

PostNord indskyder DKK 1 mia. i Post Danmark og beder ejerne om indskud til implementering af ny produktionsmodel.

Oktober 2017

Sverige og Danmark indgår aftale om finansiering af PostNord Danmark.

November 2017

Finansierungsplanen prænificeres til Kommissionen. ITD indgiver klage.

Februar 2017

Danmark notificerer støtteforanstaltningen endeligt til Kommissionen

Maj 2017

Kommissionen godkender støtten og afviser klagepunkterne.

PostNord-afgørelsen

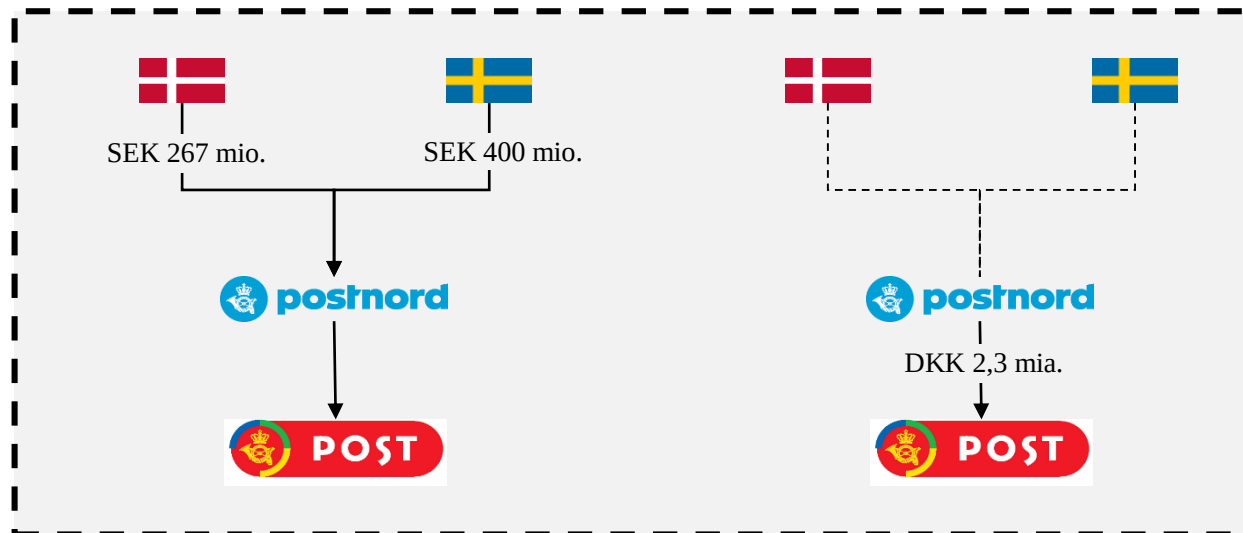
› To tilgange i praksis:

- › ”Legacy cost”: Omkostningen er historisk baseret, og ingen andre aktører har noget tilsvarende. Derfor ikke en *fordel* at kompensere → ikke statsstøtte.
- › USO kompensation – ”net avoided costs”: Omkostningen vedrører befordringspligten, som er en SGEI, og ville ikke have været afholdt uden. Støtte til dækning af omkostningen kan godkendes som forenelig under nærmere betingelser.

1. USO-støtte

2. Markedsøkonomisk

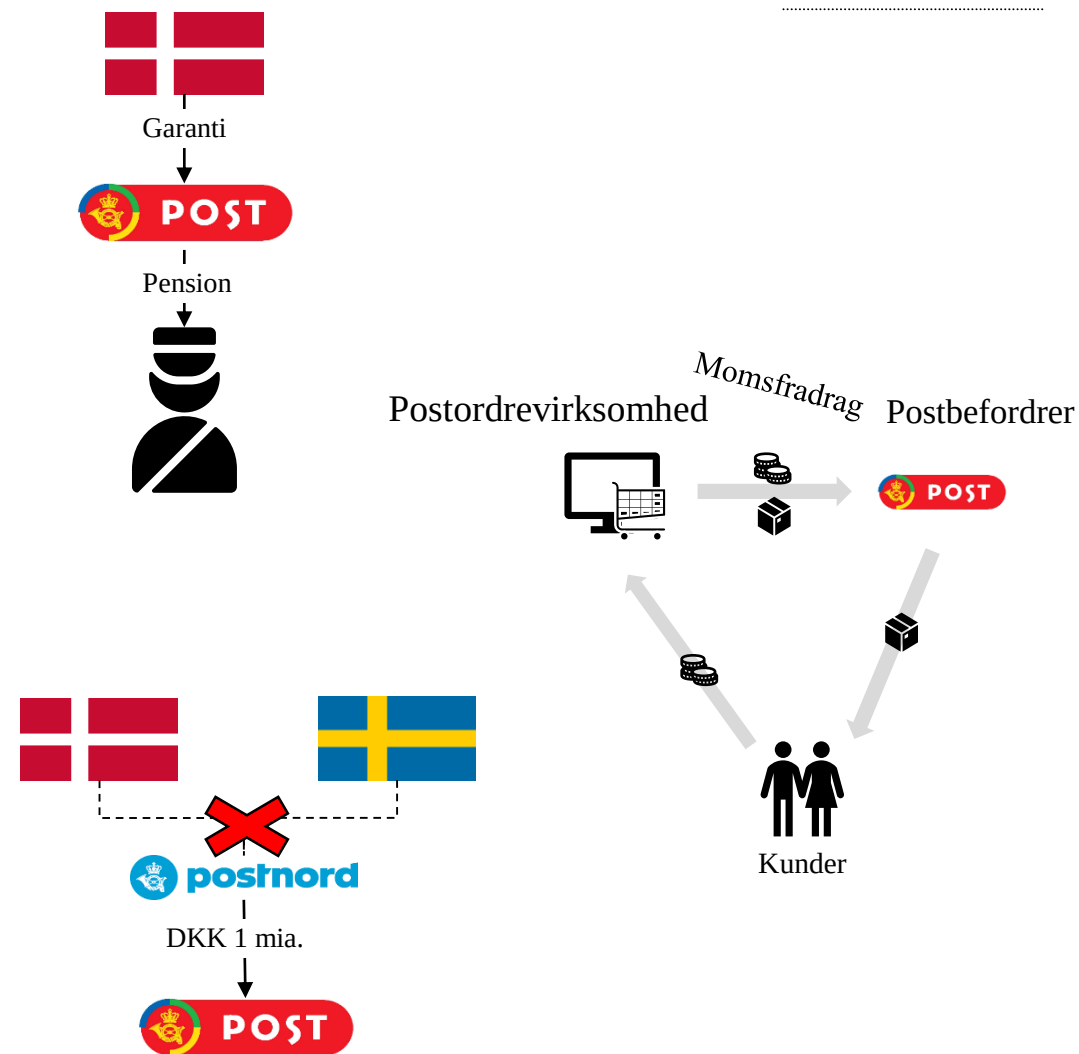

3. Markedsøkonomisk

PostNord-afgørelsen

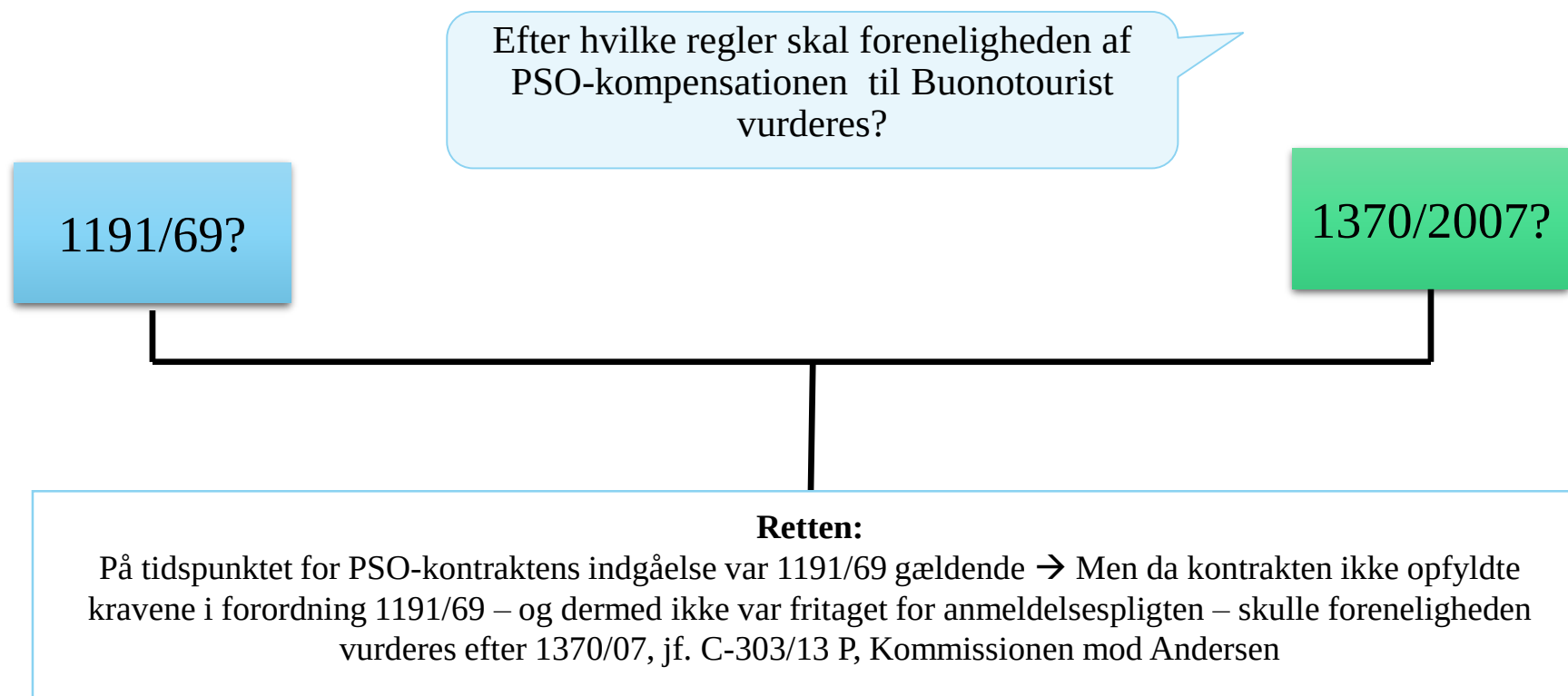
› Klage fra ITD:

- › Statsgarantier for tjenestemandspensioner i tilfælde af konkurs
 - › Kommissionen: I givet fald eksisterende støtte.
- › Momsfritagelse på postordrevirksomhed
 - › En eventuel indirekte fordel til Post Danmark kan ikke tilregnes staten.
- › Krydssubsidiering af kommercielle aktiviteter
 - › Kommissionen: Ikke faktisk underbygget, og i øvrigt ikke overførsel af statsmidler.
- › Kapitalindskud fra februar 2017
 - › Kommissionen: Indskuddet kunne ikke tilregnes staterne, og det var i øvrigt markedsøkonomisk.

Hvilke regler gælder?

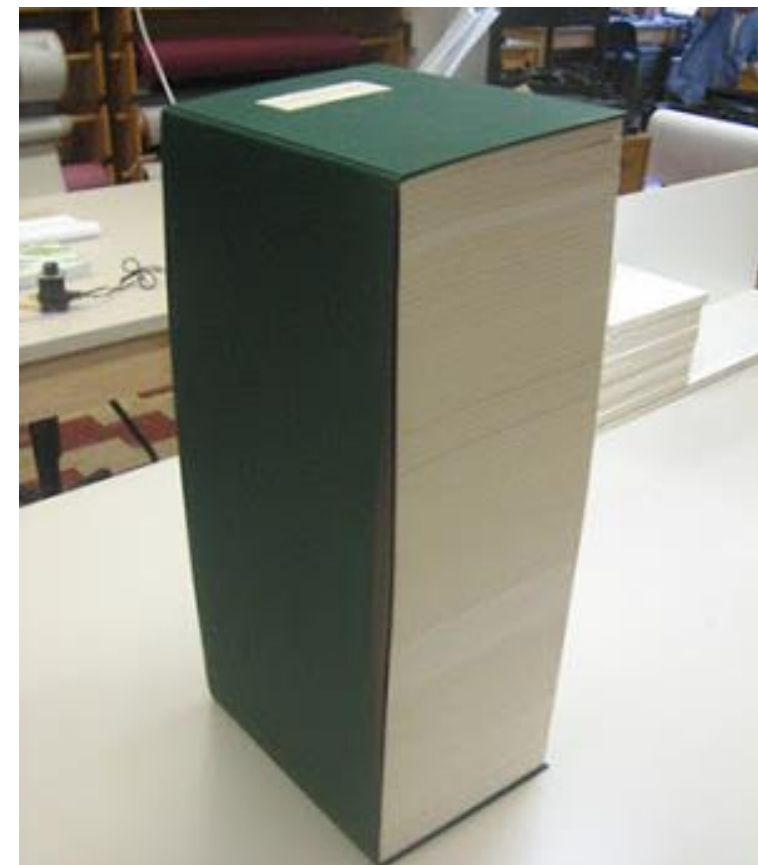
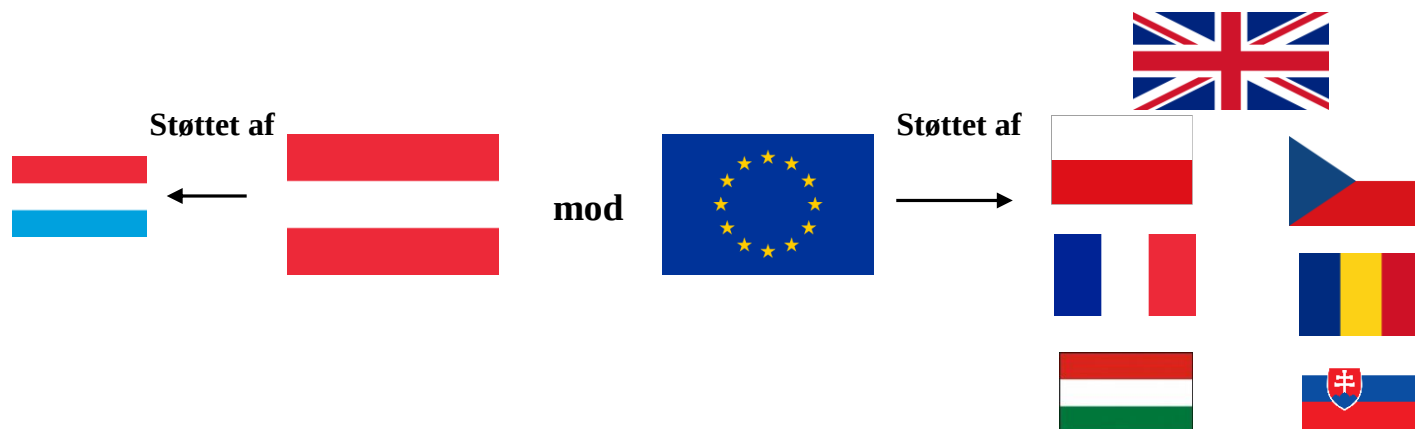
T-185/15, Buonotourist mod Kommissionen (appelleret til EUD)

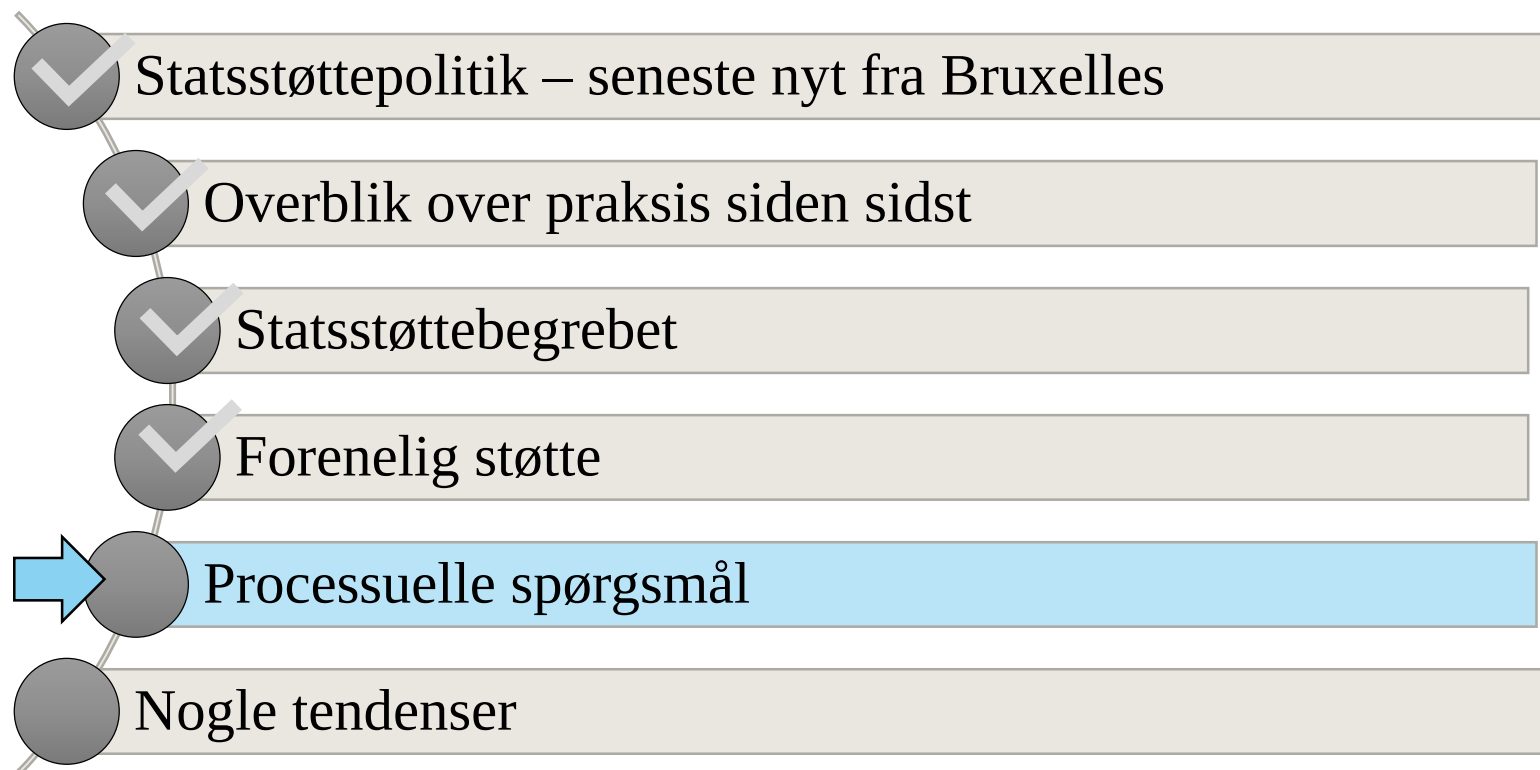
Verdens længste statsstøttedom?

› T-356/15, Østrig mod Kommissionen

- › Over hele 736 præmisser opretholdte Retten Kommissionens afgørelse, hvorefter Storbritanniens støtte til atomkraftværket Hinkley Point var forenelig med artikel 107, stk. 3, litra c
- › Retten slog bl.a. fast, at Storbritannien var berettiget til at definere udvikling af atomkraft som værende et formål af almen interesse, selvom dette formål ikke blev delt af alle MS.
- › Dommen indeholder derudover flere interessante overvejelser over forenelighedsvurderingen pba. af traktaten → Den tålmodige læser vil blive belønnet ☺
- › I sig selv en spektakulær sag pga. parterne:

Overblik

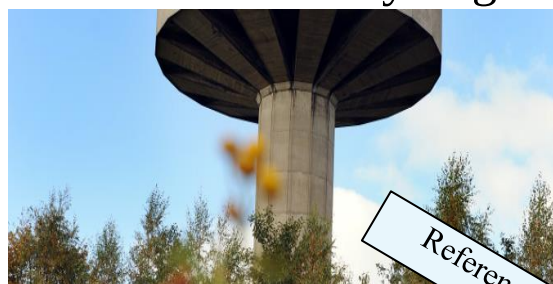

Processuelle spørgsmål

› SA.32874 - Vandindvindingsafgiftssagen

Afgift til kortlægning af drikkevand 2008-2009

Almene vandforsyninger

30 øre pr. m³

Afgift af reelt forbrug

Referencesystem

Andre med tilladelse til vandindvinding
(landbrug, dambrug, industri mv.)

10 øre pr. m³

Afgift af tilladt mængde

Ikke statsstøtte

Tilladelser under 6.000 m³

0 øre pr. m³

Ikke statsstøtte

Statsstøtte

+

loft på afgiftspligtig mængde på
25.000 m³

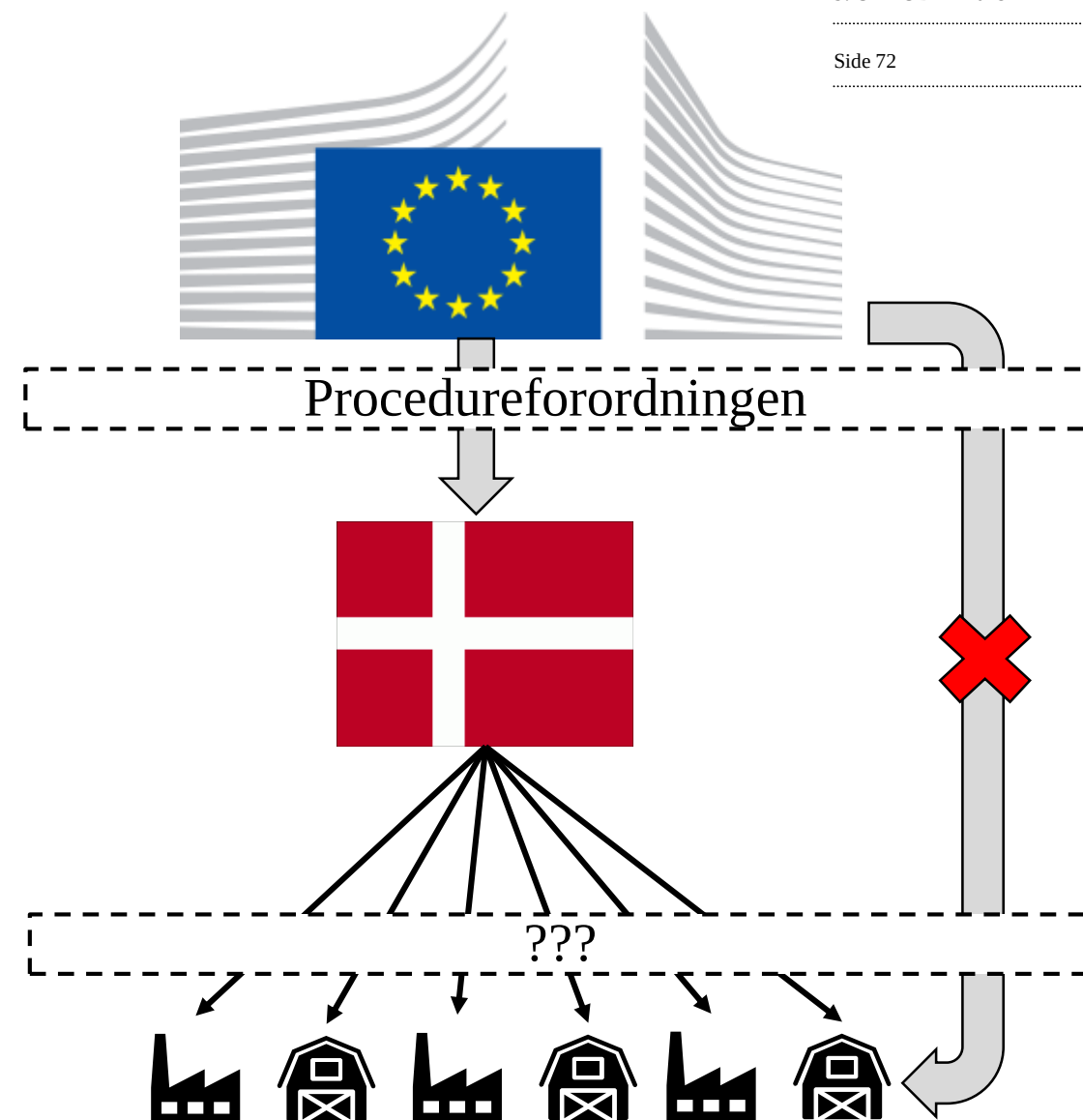
Processuelle spørgsmål

› SA.32874 – Vandindvindingsafgiftssagen

- › Kommissionsafgørelse er ikke rettet mod støttemodtagere – kun medlemsstaten.
- › Tilbagebetaling skal ske efter nationale procedurer.
- › Hvordan gennemføres tilbagebetaling inden for rammerne af almindelig dansk forvaltningsret?
- › **Lov nr. 693 af 8. juni 2018:** Tilbagebetaling af den ulovlige og uforenelige statsstøtte i form af afgiftsfritagelsen:

”§ 1. Støttemodtagere omfattet af artikel 6, stk. 1, i Europa-Kommissionens afgørelse af 16. oktober 2017 i sag SA.32874 skal tilbagebetale ulovlig og uforenelig statsstøtte til Miljø- og Fødevareministeriet.”

”Kommissionens afgørelse er rettet til Kongeriget Danmark og er bindende for den danske stat, jf. artikel 288, stk. 4, TEUF. Af EU-Domstolens faste praksis følger, at en afgørelse fra Kommissionen, som pålægger en medlemsstat at tilbagesøge ulovlig og uforenelig statsstøtte, ikke er direkte bindende for støttemodtagerne, men at tilbagesøgningen skal gennemføres i overensstemmelse med nationale procedurer ved, at medlemsstaten vedtager bindende foranstaltninger over for støttemodtagerne”

Processuelle spørgsmål

Øresund-sagen – T-68/15

III. Law

A. Admissibility

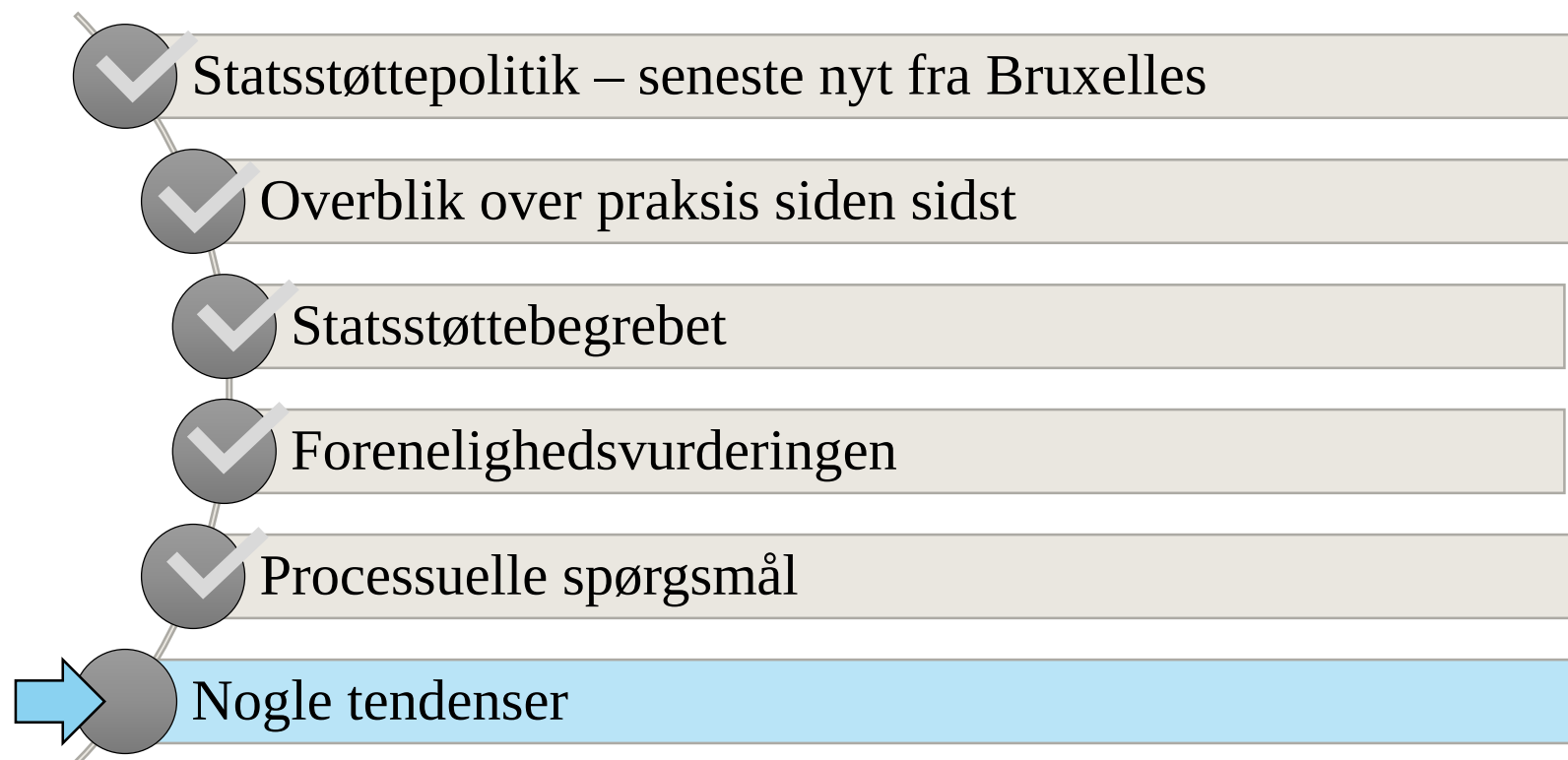
B. Substance

1. The fourth plea in law: infringement of the procedural rights of the interested parties, in so far as it concerns the measures classified as State aid granted to the Consortium
 - (a) The first part: insufficient and incomplete examination of the classification of the State guarantees granted to the Consortium in the light of Article 107(1) TFEU
 - (b) The second part: insufficient and incomplete examination of the compatibility of the State aid granted to the Consortium with regard to Article 107(3)(b) TFEU
 - (1) The second ground of objection: no verification of the existence of conditions governing the mobilisation of the guarantees
 - (2) The third ground of objection: insufficient and incomplete assessment of the distinction between the construction and operation of the Fixed Link and failure to assess the compatibility of State guarantees with respect to the operation of the Fixed Link, and the fourth ground of objection in the first part: insufficient and incomplete assessment of whether the State guarantees were limited to the financing of the Fixed Link
 - (3) The fourth ground of objection: insufficient and incomplete examination of whether the State guarantees and the Danish tax aid granted to the Consortium are limited, in time and in amount
 - (4) The first, fifth and sixth ground of objections: insufficient and incomplete examination of, respectively, the quantification of the aid element in the State guarantees, the necessity and the proportionality of the aid measures and, last, the 'balancing' test
 - (i) The first ground of objection, on the determination of the aid element contained in the State guarantees
 - (ii) The fifth ground of objection, on the necessity and the proportionality of the State aid
 - (iii) The sixth ground of objection, on the lack of examination of the negative effects of the aid granted to the Consortium in terms of distortion of competition and the effect on trade between Member States and the failure to weigh the positive and negative effects of that aid
 - (c) Conclusion on the fourth plea in law in relation to the State aid granted to the Consortium
2. The first, second, fourth and fifth pleas in law, in so far as they concern measures not classified as State aid
 - (a) The first, fourth and fifth pleas in law, in so far as they concern measures of financial support granted to the parent companies of the Consortium
 - (1) The existence of an economic activity
 - (2) Distortion of competition and effect on trade between Member States
 - (b) The second and fourth plea in laws, in so far as they concern the Danish joint taxation regime
3. The second, fourth and fifth pleas in law, in so far as they concern the failure to take account of the cumulative effect of all the aid measures
4. The third, fourth and fifth pleas in law, in so far as they concern the findings in relation to legitimate expectations
 - (a) The third plea in law, concerning the finding that there were legitimate expectations in relation to the period before the judgment of 12 December 2000, *Aéroports de Paris v Commission* (T128/98)
 - (b) The third, fourth and fifth pleas in law, on the analysis with respect to the period after the judgment of 12 December 2000, *Aéroports de Paris v Commission* (T128/98)

Processuelle spørgsmål

- › Hvornår indtræder en myndigheds pligt til at tilbagesøge ulovlig støtte?
- › GA Wathelet i C-349/17, Eesti Pagar AS:
 - › Præmis 112: ” [...] *en medlemsstats myndighed i henhold til artikel 108, stk. 3, TEUF har en forpligtelse til at tilbagesøge ulovlig støtte, som den har tildelt i strid med den generelle gruppefritagelsesforordning, når den konstaterer, at denne støtte er blevet tildelt ulovligt, uanset om Kommissionen har eller ikke har truffet en afgørelse om tilbagesøgning herom, og uanset om tilsidesættelsen af den nævnte forordning er åbenbar eller ikke. Når dette er sagt, er det i denne forbindelse ikke tilstrækkeligt, at der kun foreligger tvivl.*”
 - › Hvornår er en myndighed i tvivl?

Overblik

Tendenser og pipelinen for 2018-19?

Tak for i dag

Kammeradvokaten/Advokatfirmaet Poul Schmith har indgået aftale med CopyDanBilledKunst, som omfatter billederne i denne præsentation.

Denne præsentation og de heri indeholdte billeder er udelukkende til intern brug og må ikke viderespredes.